

Strasbūras, 2018 05 29
COM(2018) 373 final

2018/0198 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

dėl mechanizmo teisinėms ir administracinėms kliūtims tarpvalstybinių mastu šalinti

{SEC(2018) 268 final} - {SWD(2018) 282 final} - {SWD(2018) 283 final}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Vienas iš pagrindinių Sąjungos tikslų – skatinti visokeriopą darnų vystymąsi. Todėl Sąjunga turi plėtoti ir vykdyti savo veiklą, padedančią stiprinti jos ekonominę, socialinę ir teritorinę sanglaudą. Sąjunga ypač siekia mažinti įvairių regionų plėtos lygio skirtumus ir nepalankiausias sąlygas turinčių regionų atsilikimą (Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 174 straipsnis), iš jų „ypatingas dėmesys skiriamas [...] pasienio [...] vietovėms“. Sąjungai ir jos artimiausiems kaimynams Europos laisvosios prekybos asociacijoje (ELPA) šiuo metu priklauso 40 vidaus sausumos sienų.

Nuo 1990 m. pagal iniciatyvą INTERREG¹ teikiamu finansavimu remiamos tarpvalstybinio bendradarbiavimo programos ES pasienio regionuose, įskaitant ELPA šalių pasienio regionus. Finansuota tūkstančiai projektų ir iniciatyvų, kuriais prisidėta prie didesnės Europos integracijos. Svarbiausi laimėjimai įgyvendinant INTERREG programas – išaugęs pasitikėjimas, tvirtesni ryšiai, geresnė aplinkos būklė, patobulinta sveikatos priežiūra ir spartesnis ekonomikos augimas. 2014–2020 m. teisinė sistema suteikė galimybę iš Europos regioninės plėtos fondo (ERPF) pagal INTERREG programas remti projektus, kurių tikslas – „valdžios institucijų ir suinteresuotųjų subjektų institucinių gebėjimų stiprinimas ir veiksmingo viešojo administravimo gerinimas, skatinant teisinį ir administracinį bendradarbiavimą bei piliečių ir institucijų bendradarbiavimą“². Nuo iniciatyvos INTERREG sukūrimo pradžios pagal ją taip pat buvo remiamos pastangos sukurti vidaus rinką³. Per pastaruosius dešimtmečius Europos integracijos procesas padėjo vidaus pasienio regionams iš daugiausia periferinių vietovių tapti vietovėmis, kuriose užtikrinamas ekonomikos augimas ir naujos galimybės. 1992 m., sukūrus bendrąją rinką ir panaikinus muitinės formalumus, suderinus arba tarpusavyje pripažinus technines taisykles ir dėl konkurencijos sumažėjus kainoms, smarkiai padidėjo ES produktyvumas ir sumažėjo sąnaudos. Per 10 metų prekyba Europos Sąjungoje išaugo 15 proc., buvo užtikrintas papildomas ekonomikos augimas ir sukurta apie 2,5 mln. naujų darbo vietų.

Tačiau daugiau kaip dvejus metus trukusioje „Tarpvalstybinėje apžvalgoje“⁴ Komisija surinko įrodymų, kad paprastai pasienio regionų ekonominės veiklos rezultatai yra prastesni nei kitų vienos valstybės narės regionų rezultatai. Pasienio regionuose paprastai teikiama mažiau

¹ INTERREG arba kitaip Europos teritorinis bendradarbiavimas yra vienas iš dviejų sanglaudos politikos tikslų, ir šia iniciatyva užtikrinama bendrų veiksmų įgyvendinimo ir įvairių valstybių narių nacionalinių, regioninių bei vietos subjektų politikos mainų sistema. Bendras Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslas – skatinti visos Sąjungos darnų ekonominį, socialinį ir teritorinį vystymąsi. Iniciatyvą INTERREG sudaro trys pagrindinės bendradarbiavimo kryptys: tarpvalstybinis (INTERREG A), tarptautinis (INTERREG B) ir tarpregioninis bendradarbiavimas (INTERREG C). Penki vienas po kito sekantys INTERREG programavimo laikotarpiai – tai INTERREG I (1990–1993 m.), INTERREG II (1994–1999), INTERREG III (2000–2006 m.), INTERREG IV (2007–2013 m.) ir INTERREG V (2014–2020 m.).

² 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1299/2013 dėl konkrečių Europos regioninės plėtos fondo paramos Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslui nuostatų 7 straipsnio 1 dalies a punkto iv papunktis (OL L 347, 2013 12 20, p. 259).

³ Pranešimo C(90) 1562/3 valstybėms narėms, kuriuo nustatomos gairės dėl veiksmų programų, kurias valstybės narės skatinamos rengti pagal Bendrijos iniciatyvą dėl pasienio regionų (INTERREG) 3 ir 13 punktai (OL C 215, 1990 8 30, p. 4).

⁴ Žr.: http://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/cooperation/european-territorial/cross-border/review/.

galimybių naudotis viešosiomis paslaugomis, pvz., ligoninių ir universitetų⁵ paslaugomis. Daugeliu atvejų vis dar sudėtinga ir brangu pereiti nuo vienos administracinės ir teisinės sistemos prie kitos. Pavieniai asmenys, įmonės, valdžios institucijos ir nevyriausybinės organizacijos pasidalijo su Komisija savo kartais neigiama patirtimi, susijusia su sąveika kertant vidaus sienas.. Todėl Komisija priėmė komunikatą „Ekonomikos augimo ir sanglaudos skatinimas ES pasienio regionuose“⁶ (toliau – Pasienio regionų komunikatas). Jame atkreipiamas dėmesys į tai, kaip ES ir jos valstybės narės gali sumažinti tarpvalstybinės sąveikos sudėtingumą, trukmę ir sąnaudas ir paskatinti sutelkti paslaugas prie vidaus sienų. Apžvelgiama, kokias sritis reikia patobulinti siekiant užtikrinti, kad pasienio regionų gyventojai ir įmonės galėtų visiškai išnaudoti abipus sienų teikiamas galimybes. Komunikate siūlomas 10 punktų veiksmų planas. Vienas iš punktų skirtas konkrečiai teisinėms ir administracinėms kliūtims pasienyje⁷.

Todėl galima pagrįstai manyti, kad vien tik programomis yra sudėtinga pašalinti teisinės kliūtis (visų pirma susijusias su sveikatos priežiūros paslaugomis, darbo reglamentavimu, mokesčiais, verslo plėtra) ir kliūtis, susijusias su administracinės kultūros ir nacionalinių teisinių sistemų skirtumais (nes dėl šių kliūčių reikalinga priimti sprendimus, kurių mastas viršija programų ir projektų valdymo struktūrų aprėptį). Jau esama keleto veiksmingų tarpvalstybinio bendradarbiavimo mechanizmų tarpvyriausybiniu, regioniniu ir vietos lygiu⁸.

Pasienio regionų komunikato 9 punkte nurodytas vienas konkretus veiksmas, susijęs su 2015 m. pirmininkavusio Liuksemburgo pradėta iniciatyva. Keletas valstybių narių mano, kad siekiant palengvinti tarpvalstybinių projektų vykdymą būtų naudinga sukurti naują priemonę, pagal kurią būtų galima savanoriškai ir pritarus atsakingoms kompetentingoms institucijoms vienos valstybės narės taisyklės taikyti kaimyninėje valstybėje narėje. Ji būtų taikoma, kai pasienio regione nustatytu laikotarpiu įgyvendinamas konkretus projektas ar veikla, kuriuos inicijavo vietos ir (arba) regioninės valdžios institucijos⁹. Po atidaus šio darbo stebėjimo Komisija sutinka su šia samprata, todėl pasiūlė savanorišką mechanizmą teisinėms kliūtims pasienio regionuose šalinti.

Daugiau informacijos apie šį pasiūlymą pateikta toliau 5 skirsnyje.

• **Suderinamumas su galiojančiomis politikos nuostatomis**

Pagal iniciatyvą INTERREG, kaip pagrindinę sanglaudos politikos finansavimo priemonę, remiamos tarpvalstybinio bendradarbiavimo programos ES pasienio regionuose, įskaitant kaimyninių ELPA šalių pasienio regionus. Tačiau, kaip nustatyta Pasienio regionų komunikate, paprastai konkrečios valstybės narės pasienio regionų ekonominės veiklos rezultatai būna prastesni už kitų jos regionų rezultatus. Tad be Europos finansavimo būtina

⁵ „Tam tikrų geografinių ypatumų turinčios teritorijos“, Europos Komisija, Regioninės ir miestų politikos GD (2009 m.), darbinis dokumentas Nr. 02/2009: http://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/working-papers/2009/territories-with-specific-geographical-features.

⁶ Komisijos komunikatas Tarybai ir Europos Parlamentui „Ekonomikos augimo ir sanglaudos skatinimas ES pasienio regionuose“, COM(2017) 534 *final*, 2017 9 20.

⁷ Remiantis šiuo komunikatu, kliūčių pasienyje sudaro ne tik Europos Sąjungos Teisingumo Teismo nustatytas laisvo judėjimo apribojimas, bet ir įstatymas, taisyklė ar administracinė praktika, kuriais kliudoma išnaudoti esamą pasienio regiono potencialą bendraujant tarpvalstybiniu lygmeniu.

⁸ Daugiau informacijos žr. SWD(2017) 307 *final*, 3.1 punktas, 24, 25, 32, 36 ir 48 psl.

⁹ Pradinis dokumentas, skirtas neformaliai ministrų posėdžiui teritorinės sanglaudos klausimais pirmininkaujant Liuksemburgui, žr.: <http://www.amenagement-territoire.public.lu/fr/eu-presidency/Informal-Ministerial-Meetings-on-Territorial-Cohesion-and-Urban-Policy-26-27-November-2015-Luxembourg-City.html#>; taip pat žr. SWD(2017) 307 *final*, 3.9 punktas, 49-50 psl.

sukurti papildomų priemonių, kuriomis papildomas pasienio regionams skiriamas ES finansavimas, nes šių ilgalaikių sunkumų neįmanoma panaikinti vien finansavimu ir investicijomis, pvz., INTERREG.

Todėl būtinas teisinėms kliūtims pasienio regionuose šalinti skirtas mechanizmas, kuris papildytų pagal iniciatyvą INERREG teikiamą finansavimą ir institucinę, pvz., Europos teritorinio bendradarbiavimo grupių¹⁰, paramą, nes šios grupės neturi teisėkūros įgaliojimų, kad galėtų šalinti teises kliūtis¹¹.

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Kaip nurodyta pirmiau, sanglaudos politika ir bendroji rinka viena kitą papildo. Taikant pagal šį reglamentą nustatysimą mechanizmą būtų padedama siekti Pasienio regionų komunikato tikslų ir būtų galima labiau išnaudoti pasienio regionų galimybes, nes iš dalies dėl skirtingų teisinių sistemų jos nėra iki galo išnaudojamos. Neseniai Komisijos atliktame tyrime¹² dėl ekonominio pasienio kliūčių poveikio BVP ir užimtumo lygiui regionuose prie vidaus sausumos sienų apskaičiuota, kad pasienio regionų BVP padidėtų 2 proc., jeigu būtų panaikinta bent 20 proc. esamų kliūčių. Todėl siekiant pagrindinio Sąjungos tikslo, kad veiktų vidaus rinka (ES sutarties 3 straipsnis ir SESV 3 straipsnio 1 dalies b punktas)¹³, būtinas papildomas mechanizmas, skirtas teisinėms kliūtims pasienio regionuose šalinti.

Šio pasiūlymo nuostatos dėl teisinės apsaugos asmenims, kurių buveinė yra pasienio regionuose ir kurie mano, kad jie nukentėjo nuo mechanizmą taikančių valdžios institucijų veiksmų arba neveikimo, daugiausia susijusios su administracine / viešąja teise ir nedaro poveikio galiojantiems ES teisės aktams dėl teisės kolizijos¹⁴ klausimų sprendimo, nes tie ES teisės aktai susiję tik su civiline teise. Šis reglamentas nedaro poveikio tokiems teisės aktams (tokie ES teisės aktai gali būti taikomi sprendžiant ginčus dėl sutartinių arba nesutartinių klausimų).

¹⁰ 2006 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1082/2006 dėl Europos teritorinio bendradarbiavimo grupės (ETBG) (OL L 210, 2006 7 31, p. 19).

¹¹ Žr. Reglamento (EB) Nr. 1082/2006 7 straipsnio 4 dalies pirmą pastraipą.

¹² Politecnico di Milano (2017) *Quantification of the effects of legal and administrative border obstacles in land border regions*; žr. COM(2017) 534 *final*, p. 6; daugiau informacijos pateikta prie jo pridedamame dokumente SWD(2017) 307 *final*, 2.2 punktas, 20-22 psl.

¹³ Taip pat žr. ES sutarties preambulės 9 punktas (**pusjuodis šriftas** pridėtas): „PASIRYŽĘ skatinti savo tautų ekonominę ir socialinę pažangą, atsižvelgdami į nenutrūkstamos plėtros principą, **vidaus rinkos sukūrimą, tvirtesnę sanglaudą** ir aplinkos apsaugą, ir įgyvendinti politiką, užtikrinančią, kad ekonominės integracijos pažangą lydėtų pažanga ir kitose srityse, [...]“.

¹⁴ 2012 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1215/2012 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo (OL L 351, 2012 12 20, p. 1) (**Reglamento „Briuselis I“ nauja redakcija**).

2003 m. lapkričio 27 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2201/2003 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų, susijusių su santuoka ir tėvų pareigomis, pripažinimo bei vykdymo, panaikinantys Reglamentą (EB) Nr. 1347/2000 (OL L 338, 2003 12 23, p. 1) („**Briuselis II**“).

2008 m. birželio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 593/2008 dėl sutartinės prievolės taikytinos teisės (**Roma I**) (OL L 177, 2008 7 4, p. 6) ir

2007 m. liepos 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 864/2007 dėl nesutartinės prievolės taikytinos teisės (**Roma II**) (OL L 199, 2007 7 31, p. 40).

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

• Teisinis pagrindas

SESV 175 straipsnio trečioje pastraipoje numatyta galimybė priimti sprendimus dėl konkrečių veiksmų, nesusijusių su to straipsnio pirmoje pastraipoje minimais fondais, kad būtų įgyvendintas SESV numatytas ekonominės ir socialinės sanglaudos tikslas. Kad vyktų darnus visos Bendrijos teritorijos vystymasis ir stiprėtų ekonominė, socialinė bei teritorinė sanglauda, turėtų būti stiprinamas teritorinis bendradarbiavimas. Todėl tikslinga imtis priemonių sąlygoms, kuriomis vyksta toks teritorinis bendradarbiavimas, pagerinti.

• Subsidiarumo principas

Teritorinio bendradarbiavimo sąlygos turėtų būti nustatytos remiantis Europos Sąjungos sutarties (toliau – ES sutartis) 5 straipsnio 3 dalyje įtvirtintu subsidiarumo principu. Valstybės narės ėmėsi individualių, dvišalių ir net daugiašalių iniciatyvų teisinėms kliūtims pasienyje šalinti. Tačiau šie mechanizmai veikia ne visose valstybėse narėse arba ne prie visų konkrečios valstybės narės sienų. Iki šiol ES lygmeniu sukurtos finansavimo (daugiausia INTERREG) ir teisinės priemonės (iš esmės Europos teritorinio bendradarbiavimo grupės) nebuvo pakankamos siekiant pašalinti teises kliūtis pasienyje visoje Europos Sąjungoje. Kadangi siūlomo veiksmo tikslų valstybės narės nei centriniu lygmeniu, nei regioniniu ar vietos lygmeniu negali deramai pasiekti, dėl siūlomo veiksmo masto ir poveikio tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygiu. Todėl Sąjungos teisės aktų leidėjui būtina imtis tolesnių veiksmų.

Proporcingumo principas

Pagal ES sutarties 5 straipsnio 4 dalyje nustatytą proporcingumo principą, ES veiksmų turinys ir forma neturėtų viršyti to, kas būtina siekiant Sutarčių tikslų. Šiuo reglamentu nustatyto mechanizmo taikymas yra savanoriškas. Valstybė narė gali nuspręsti prie konkrečios sienos su viena ar daugiau kaimyninių valstybių narių toliau šalinti teises kliūtis konkrečiame pasienio regione pagal nacionaliniu lygmeniu nustatytus esamus mechanizmus arba pagal oficialiai ar neoficialiai kartu su kita ar kitomis kaimyninėmis valstybėmis narėmis nustatytus mechanizmus. Tokiu atveju ji gali pasirinkti netaikyti pagal šį reglamentą nustatyto mechanizmo. Panašiai valstybė narė gali nuspręsti prie konkrečios sienos su viena ar daugiau kaimyninių valstybių narių prisijungti prie oficialiai ar neoficialiai vienos arba kelių kaimyninių valstybių narių nustatyto jau veikiančio mechanizmo. Jeigu prie tokio mechanizmo prisijungti įmanoma, ji vėl gali pasirinkti netaikyti pagal šį reglamentą nustatyto mechanizmo. Šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina pasiekti nurodytiems tikslams, susijusiems su tais pasienio regionais, kuriems valstybės narės nėra nustačiusios veiksmingų mechanizmų teisinėms kliūtims šalinti.

• Priemonės pasirinkimas

Kaip nustatyta 1 skirsnyje pirmiau, valstybės narės ėmėsi individualių, dvišalių ir net daugiašalių iniciatyvų teisinėms kliūtims pasienyje šalinti.

Reglamentu valstybės narėms nustatomas įpareigojimas kartu su bendrą sieną turinčiomis kaimyninėmis valstybėmis narėmis sukurti mechanizmą teisinėms kliūtims šalinti bendrame pasienio regione, numatant joms galimybę įgyvendinti kitus veikiančius mechanizmus.

Rekomendacija nebūtų veiksmingiausia priemonė, nes rekomendacijos neturi privalomosios galios (žr. SESV 288 straipsnio penktą pastraipą).

Direktyva taip pat nebūtų veiksmingiausia priemonė, nes ji yra privaloma kiekvienai valstybei narei, kuriai ji skirta, rezultato, kurį reikia pasiekti, atžvilgiu, bet nacionalinės valdžios institucijos pasirenka jos įgyvendinimo formą ir būdus (žr. SESV 288 straipsnio trečią pastraipą). Kaip nurodyta Pasienio regionų komunikato 3.2 skirsnyje, dviem kaimyninėms valstybėms narėms perkėlus ES direktyvą į nacionalinę teisę gali būti sukurtos dvi skirtingos sistemos ir taikomos prie gretimų vidaus sienų. Dėl to gali kilti sunkumų, o kartais netgi teisinio netikrumo, ir taip gali būti patiriama papildomų sąnaudų¹⁵. Šiuo pasiūlymu kaip tik siekiama nustatyti mechanizmą sukuriant ES lygmens metodą, nes tik nedidelis skaičius valstybių yra nustačiusios kitokį metodą. Todėl dėl direktyvos tarp pasienio regionų galėtų atsirasti naujų skirtumų.

3. RETROSPEKTYVINIO VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI, PAGRINDINĖS TEISĖS

- **Galiojančių teisės aktų retrospektyvinis vertinimas / tinkamumo patikrinimas**

Netaikoma. Naujas teisės aktas.

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Tarpvalstybinės politikos sąvoką pradėjo formuluoti 2015 m. Tarybai pirmininkavęs Liuksemburgas, tai paskatino įsteigti neformalią valstybių narių atstovų darbo grupę ir nuo tada pradėta rengti reguliarius jos susitikimus. Neformali darbo grupė nagrinėjo galimybes sudaryti palankesnes sąlygas įsisenėjusioms pasienio kliūtims šalinti, ypač įgyvendinant tarpvalstybinius projektus. Ši grupė suformulavo sampratą, kad vienos valstybės narės taisyklės (įstatymai, kiti teisės aktai, standartai) galėtų būti taikomi kitapus sienos kaimyninėje valstybėje narėje. Per grupės susitikimus paprastai dalyvauja nuo 10 iki 15 valstybių narių. Be to, aktyviai veikia valstybių narių grupės, ypač Beniliukso sąjunga ir Šiaurės ministrų taryba.

Kitos suinteresuotosios šalys, visų pirma pasienio regionai ir institucijos, jau kurį laiką prašė tokios priemonės. Tai ypač buvo pastebima 2015-2017 m., kai REGIO GD atliko „Tarpvalstybinę apžvalgą“. Atliekant šią apžvalgą buvo surengtos viešos konsultacijos visomis oficialiomis ES kalbomis ir gauta daugiau kaip 620 atsakymų. Atsakydami į klausimą apie tai, kaip būtų galima spręsti pasienio problemas, keletas respondentų aiškiai paprašė Komisijos, kad pasienio regionuose būtų siekiama skatinti lanksčiau įgyvendinti nacionalinius / regioninius teisės aktus. Keletą kartų buvo pasiūlyta mintis, kad pasienio regionas galėtų būti atleistas nuo nacionalinių teisės aktų arba jie galėtų būti pritaikyti prie pasienio sąlygų.

Galiausiai Regionų komitetas ir Europos Parlamentas, reaguodami į komunikatą „Ekonomikos augimo ir sanglaudos skatinimas ES pasienio regionuose“, pateikė nuomonių projektus, kuriuose ypač palankiai vertinamas pasiūlymas sukurti tokią priemonę. Abi nuomonės bus patvirtintos 2018 m. vasarą.

- **Poveikio vertinimas**

Plačiai pripažįstamas INTERREG programų poveikis ir Europos pridėtinė vertė. Tačiau daugeliu atvejų tarpvalstybinės kliūtys (visų pirma susijusios su sveikatos priežiūros paslaugomis, darbo reglamentavimu, vietos viešojo transportu ir verslo plėtra) atsiranda dėl

¹⁵ Pvz., 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų nurodyta 19 atvejų, kai taikomi minimalūs reikalavimai, pvz., nustatant konkrečius terminus. Taigi galima išskirti 19 atvejų, kai vykdyti tarpvalstybinius viešuosius pirkimus gali būti itin sunku, nes vienos valstybės narės taikys ilgesnius terminus nei kitos.

administracinės praktikos ir nacionalinių teisinių sistemų skirtumų. Vien tik programomis yra sudėtinga pašalinti šias kliūtis, tad reikia priimti sprendimus, kurių mastas viršija programų struktūrų aprėptį).

Siekdamas išspręsti šią problemą 2015 m. pirmininkavęs Liuksemburgas ir keletas valstybių narių nagrinėjo galimybę taikyti vienos valstybės narės taisyklės kitoje kaimyninėje valstybėje narėje. Komisija siūlo sudaryti paprastesnes sąlygas tokiems sprendimams pasinaudojant standartinėmis teisinėmis priemonėmis.

Yra dvi galimybės – Europos tarpvalstybinis įsipareigojimas (toliau – įsipareigojimas) (pagal kurį leidžiama nukrypti nuo įprastinių taisyklių) arba Europos tarpvalstybinis pareiškimas (toliau – pareiškimas) (pasirašiusios šalys įsipareigoja oficialiai priimti teisės aktus, kad būtų iš dalies pakeistos įprastos taisyklės). Mechanizmas:

- bus savanoriškas: valstybės narės gali pasirinkti, ar taikyti šį mechanizmą ar kitus veiksmingus mechanizmus teisinėms kliūtims šalinti;
- bus orientuotas į ES sausumos vidaus sienas, tačiau šį mechanizmą valstybės narės galės taikyti ir jūrų bei išorės sienoms;
- aprėps bendrus projektus dėl bet kokių infrastruktūros objektų, turinčių poveikio pasienio regionui, arba dėl bet kokių visuotinės ekonominės svarbos paslaugų, teikiamų pasienio regione.

Pasienio regionų BVP padidėtų 2 proc., jeigu būtų panaikinta 20 proc. esamų teisinių ir administracinių kliūčių palei vidaus sienas. Komisija padeda pasiekti šį tikslą – ji nustato nemokamą teisinę sistemą, kad būtų sumažintos tam tikrų tarpvalstybinių projektų sąnaudos ir parengimo procedūros trukmė.

Igyvendinant tarpvalstybinius projektus sistema padėtų išspręsti tam tikras sudėtingas problemas, reikalaujančias daug išlaidų. Tačiau sistema nėra vienpusiška, ji suteikia valstybėms narėms galimybę pačioms ieškoti sprendimų, kurie labiausia tinka jų regioniniam kontekstui.

- **Supaprastinimas**

Netaikoma. Naujas teisės aktas.

- **Pagrindinės teisės**

Pagal Europos Sąjungos sutarties 6 straipsnį Sąjunga pripažįsta Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, kuri turi tokią pat teisinę galią kaip ir Sutartys, išdėstytas teises, laisves ir principus. Be to, pagrindinės teisės, kurias garantuoja Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencija ir kurios kyla iš valstybėms narėms bendrų konstitucinių tradicijų, sudaro ES teisės bendruosius principus.

Šis pasiūlymas pateikiamas dėl teisinio mechanizmo teisinėms kliūtims pasienio regionuose šalinti, todėl jis skirtas daugiausia valstybių narių valdžios institucijoms. Sutarti sprendimai turėtų būti naudingi gyventojams. Pagal šį pasiūlymą pašalinus teises pasienio kliūtis pasienio regionuose gyvenantiems gyventojams turėtų būti lengviau naudotis pagrindinėmis teisėmis. Visų pirma paminėtina teisė į asmens duomenų apsaugą (8 straipsnis), teisė į mokslą ir prieinamą profesinį ir tęstinį mokymą (14 straipsnis), laisvė pasirinkti profesiją ir teisė dirbti (15 straipsnis), ypač laisvė ieškoti darbo, dirbti, pasinaudoti įsisteigimo teise ir teikti paslaugas bet kurioje valstybėje narėje; laisvė užsiimti verslu (16 straipsnis); teisė į socialinę apsaugą ir socialinę pagalbą (34 straipsnis); teisė į sveikatos priežiūrą (35 straipsnis) ir galimybė naudotis bendrus ekonominius interesus tenkinančiomis paslaugomis (36 straipsnis).

Todėl į pasiūlymą taip pat įtrauktas pasienio regionų asmenų veiksmingos teisinės apsaugos aspektas.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Šis pasiūlymas neturėtų turėti tiesioginio poveikio biudžetui, nes juo nustatomas mechanizmas, o ne finansinė priemonė.

Komisijoje įsteigto Pasienio ryšių punkto dalyvavimas taip pat neturi tiesioginio poveikio biudžetui, nes šis punktas jau yra įsteigtas ir jam paskirti darbuotojai.

5. KITI ELEMENTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Kaip bet kuris kitas ES reglamentas, siūlomas reglamentas bus privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse. SESV 291 straipsnio 1 dalyje reikalaujama, kad valstybės narės imtųsi visų nacionalinės teisės priemonių, būtinų įgyvendinti teisiškai privalomus Sąjungos aktus. Kaip nurodyta Pasienio regionų komunikato 3.2 skirsnyje, net jei yra priimti atitinkami Europos teisės aktai, juos taikydamos nacionalinėms sistemoms ir nustatydamos išsamias ES reglamentų įgyvendinimo taisykles valstybės narės pasinaudoja tam tikru lankstumu ir veiksmų laisve. Todėl, kai prie vidaus sienų taikomos dvi skirtingos sistemos, gali kilti sunkumų, o kartais netgi teisinio netikrumo, ir taip gali būti padidėti sąnaudos. Dėl to teisiškai privalomiems Sąjungos teisės aktams įgyvendinti reikalingos vienodos sąlygos. Kaip numatyta SESV 291 straipsnio 2 dalyje, siūlomu reglamentu Komisijai gali būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai. Šiuo pasiūlymu, kaip kitų teisinių priemonių įgyvendinimo kontrolės ES lygmeniu metodu¹⁶, iš valstybių narių tik reikalaujama informuoti Komisiją apie savo nacionalines įgyvendinimo taisykles, kad Komisija galėtų įvertinti, ar tomis nacionalinėmis taisyklėmis veiksmingai įgyvendinamas šis reglamentas.

Siekdama įvertinti, ar pagal siūlomą reglamentą sukurtas mechanizmas pasitvirtino kaip veiksminga papildoma priemonė teisinėms kliūtims pasienio regionuose šalinti, Komisija turėtų pagal geresnio reglamentavimo darbotvarkę¹⁷ įvertinti esamus teisės aktus. Todėl siūloma, kad per penkerius metus nuo siūlomo reglamento taikymo pradžios. Komisija Europos Parlamentui, Tarybai ir Regionų komitetui pateiktų jo taikymo ataskaitą, kurioje naudojant rodiklius būtų įvertintas siūlomo reglamento veiksmingumas, rezultatai, aktualumas, Europos pridėtinė vertė ir supaprastinimo galimybės.

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

I skyrius. Bendrosios nuostatos (1-7 straipsniai)

1 antraštinėje dalyje nustatytas reglamento dalykas, taikymo sritis, apibrėžtys ir paaiškinimai, valstybių narių pasirinkimas, ar pasinaudoti pagal šį pasiūlymą nustatyto mechanizmu, valstybėse narėse esančiais nacionaliniais ir regioniniais tarpvalstybinio koordinavimo punktais ir ES lygmens koordinavimo punktu.

¹⁶ Žr. Reglamento (ES) Nr. 1082/2006 16 straipsnio trečią pastraipą: „Valstybė narė pateikia Komisijai visas pagal šį straipsnį priimtas nuostatas arba jų pakeitimus.“

¹⁷ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai ir Tarybai „Geresnis reglamentavimas – geresnių stipresnės Sąjungos rezultatų pagrindas“, COM(2016) 615 final, 2016 9 14.

Dalykas (**1 straipsnis**) – tai mechanizmas, pagal kurį konkrečioje valstybėje narėje bendram pasienio regionui būtų taikomos kaimyninės valstybės narės teisinės nuostatos, jei taikant savo teisės aktus susidarytų teisinė kliūtis įgyvendinti bendrą projektą (tai gali būti infrastruktūros objektas arba bet kokia visuotinės ekonominės svarbos paslauga).

Pagal mechanizmą būtų sudaromas Europos tarpvalstybinis įsipareigojimas (toliau – įsipareigojimas), kuris būtų įgyvendinamas savaime, arba Europos tarpvalstybinis pareiškimas (toliau – pareiškimas), dėl kurio valstybė narė turėtų pradėti tolesnę teisėkūros procedūrą.

Siūlomo reglamento taikymo sritis (**2 straipsnis**) apima pasienio regionus palei sausumos sienas. Remiantis informacija, surinkta atliekant Tarpvalstybinę apžvalgą ir pateikta Pasienio regionų komunikate, su teisinėmis kliūtimis susiduria daugiausia žmonės, vykdančys veiklą prie sausumos sienų, nes jiems tenka kasdien arba kas savaitę kirsti sienas darbo, mokslo reikalais, vykstant apsipirkti arba naudojantis visuotinės ekonominės svarbos paslaugomis ar infrastruktūra, arba keliais iš šių tikslų.

3 straipsnyje išvardijamos apibrėžtys, reikalingos siūlomam reglamentui įgyvendinti, ir pateikiama keletas paaiškinimų, visų pirma dėl valstybių narių, kurias sudaro keli teisėkūros įgaliojimus turintys teritoriniai vienetai, siekiant užtikrinti, kad visais atitinkamais konkrečios valstybės narės lygmenimis, prireikus, būtų galima pagal šioms lygmenims priklausančią kompetenciją koreguoti teisinės kliūtis.

Laikydamosi subsidiarumo principo valstybės narės gali pasirinkti taikyti siūlomu reglamentu nustatytą mechanizmą arba toliau naudoti kitas veiksmingas teisinių kliūčių šalinimo priemones, o tam tikrų sienų atveju – bendrai naudoti kitas veiksmingas priemones (**4 straipsnis**). Greičiausiai daugumai valstybių narių pirmiausia reikės priimti teisės aktus, kad kompetentingos institucijos galėtų sudaryti įsipareigojimą, kurio sudarymas leistų valstybėms narėms perimti kitapus sienos kaimyninės valstybės narės taikomas teisinės nuostatas, taip nukrypstant nuo įprastai taikomų nacionalinių taisyklių. Kai kurios valstybės narės galėtų tiesiog leisti savo kompetentingoms institucijoms pasirašyti pareiškimą ir taip įpareigoti valstybę narę teisėkūros procedūra priimti oficialų aktą, leidžiantį nukrypti nuo įprastai taikomų nacionalinių taisyklių. Savaime įgyvendinamo įsipareigojimo atveju įprastai taikomos nacionalinės taisyklės lieka galioti, bet nukrypti leidžianti nuostata sukuriamą pačiu įsipareigojimu. Pareiškimo atveju įprastai taikomos nacionalinės taisyklės bus formaliai iš dalies pakeistos siekiant aiškiai nustatyti nukrypti leidžiančią nuostatą.

Valstybės narės, pasirinkusios taikyti siūlomu reglamentu nustatytą mechanizmą, įpareigojamos įsteigti nacionalinius arba, federalinių valstybių atveju, regioninius tarpvalstybinio koordinavimo punktus (**5 straipsnis**). **6 straipsnyje** išvardytos užduotys, tenkančios ES lygmens koordinavimo punktui, kuris nurodytas Pasienio regionų komunikate ir jau įkurtas Komisijos Regioninės ir miestų politikos generaliniame direktorate. Kad būtų užtikrintos vienodos šio reglamento įgyvendinimo sąlygos, **7 straipsnyje** Komisijai suteikiami įgyvendinimo įgaliojimai pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 182/2011¹⁸ siekiant sukurti duomenų bazę ir taisykles, reguliuojančias jos tvarkymą, duomenų apsaugą ir modelį, kurį tarpvalstybinio koordinavimo punktai turėtų naudoti teikdami informaciją apie mechanizmo įgyvendinimą ir taikymą. Duomenų bazė turi atitikti

¹⁸ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

duomenų apsaugos nuostatas pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 45/2001¹⁹.

2 skyrius. Įsipareigojimo arba pareiškimo sudarymo procedūra (8-17 straipsniai)

Įsipareigojimo arba pareiškimo sudarymo procedūra: iniciatorius parengia ir pateikia iniciatyvinį dokumentą (**8 ir 9 straipsniai**), valstybė narė, kurios prašoma perimti kitapus sienos kaimyninėje valstybėje narėje taikomas teises nuostatas, atlieka preliminarą analizę (**10 ir 11 straipsniai**), abiejų valstybių narių kompetentingos institucijos parengia sudarytino įsipareigojimo arba pareiškimo projektą (**12-15 straipsniai**) ir galiausiai sudaro įsipareigojimą arba pareiškimą ir jį pasirašo (**16 ir 17 straipsniai**).

8 straipsnyje konkrečiau nustatoma, kas gali būti iniciatorius: a) viešoji įstaiga arba privatus subjektas, atsakingas už bendro projekto inicijavimą ir įgyvendinimą (pvz., Strasbūro viešąjį transportą organizuojanti bendrovė, planuojanti pratęsti tramvajaus liniją iki kitapus sienos esančio Vokietijos miesto Kėlio (Kehl); arba b) viena ar kelios vietos arba regioninės valdžios institucijos, esančios konkrečiame pasienio regione arba turinčios viešosios valdžios įgaliojimų tame pasienio regione (pvz., Strasbūro miestas arba tarpkomuninė struktūra *Strasbourg Eurométropole*, arba Kėlio (Kehl) miestas; arba c) tarpvalstybinio bendradarbiavimo tikslu įsteigta juridinio asmens statusą turinti arba neturinti įstaiga, esanti arba veikianti bent dalyje konkretaus pasienio regiono, įskaitant Europos teritorinio bendradarbiavimo grupes pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1082/2006, euroregionus, *Euregio* ir panašius subjektus (pvz., ETBG eurorajoną *Eurodistrict Strasbourg-Ortenau*); arba d) pasienio regionų vardu įsteigta organizacija, siekianti puoselėti pasienio teritorijų interesus ir padedanti susijusiems subjektams plėtoti tinklaveiką ir keistis patirtimi, pvz., Europos pasienio regionų asociacija, *Mission Opérationnelle Transfrontalière* arba Vidurio Europos tarpvalstybinės veiklos iniciatyvų tarnyba; arba e) kartu veikiantys keli a–d punktuose nurodyti subjektai.

Iniciatorius parengia iniciatyvinį dokumentą, į kurį įtraukiami **9 straipsnyje** išvardyti elementai. Nuostatos, leidžiančios nukrypti nuo įprastai taikytinos nacionalinės teisės, teritorinė aprėptis turi būti kuo mažesnė, o taikymo trukmė – kuo trumpesnė.

Pagrindiniai valstybėse narėse esantys subjektai, kurių prašoma sudaryti įsipareigojimą arba pareiškimą, tai atitinkami nacionaliniai arba regioniniai tarpvalstybinio koordinavimo punktai, kurie palaikys ryšius su visomis savo valstybės narės kompetentingomis institucijomis ir su atitinkamomis kaimyninės valstybės narės institucijomis (**10 ir 11 straipsniai**). Iki tam tikro termino tarpvalstybinio koordinavimo punktas turi sureaguoti ir nuspręsti, ar pradėti įsipareigojimo arba pareiškimo sudarymo procedūrą, ar teisinė kliūtis yra reali ir ar buvo surastas galimas sprendimas vienai ar kelioms teisinėms kliūtims šalinti. Iniciatoriaus gali būti paprašyta pakoreguoti arba papildyti savo dokumentą (**12 straipsnis**).

Įvertinus, kad iniciatyvinis dokumentas yra išsamus, tarpvalstybinio koordinavimo punktas turi parengti įsipareigojimo arba pareiškimo projektą arba vėlgi iki tam tikro termino susitarti su kita valstybe nare dėl teksto (**13-15 straipsniai**) ir galiausiai sudaryti įsipareigojimą arba pareiškimą (**16 ir 17 straipsniai**). Pasirašytame įsipareigojime arba pareiškime turi būti išdėstyti 14 straipsnio 1 dalyje išvardyti elementai. Pasirašytas įsipareigojimas arba pareiškimas turi būti perduotas ne tik iniciatoriui, bet ir kaimyninės valstybės narės

¹⁹ 2000 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 45/2001 dėl asmenų apsaugos Bendrijos institucijoms ir įstaigoms tvarkant asmens duomenis ir laisvo tokių duomenų judėjimo (OL L 8, 2001 1 12, p. 1).

tarpvalstybinio koordinavimo punktui, jo valstybės narės kompetentingai institucijai, ES koordinavimo punktui ir valdžios institucijai ar įstaigai, kurią įsipareigojančioji valstybė narė paskyrė atsakinga už oficialų paskelbimą (**17 straipsnio 2 dalies e punktas**).

3 skyrius. Įsipareigojimų arba pareiškimų įgyvendinimas ir stebėseną (18-20 straipsniai)

Įsipareigojimas yra įgyvendinamas, prireikus, iš dalies pakeičiant galiojančius administracinius aktus, grindžiamus įprastai taikytina teise, arba priimant naujus administracinius aktus, grindžiamus kitapus sienos galiojančia teise (**18 straipsnis**). Kai kompetencija dėl skirtingų sudėtingos teisinės kliūties aspektų priklauso kelioms valdžios institucijoms, kartu su įsipareigojimu turėtų būti pateiktas kiekvienam aspektui skirtas tvarkaraštis. Laikantis subsidarumo principo, šių iš dalies pakeistų arba naujų administracinių aktų priėmimą ir perdavimą turėtų reglamentuoti nacionalinis administracinių procedūrų įstatymas (18 straipsnio 5 dalis).

Pareiškimas turi būti įgyvendinamas pateikiant kompetentingai teisėkūros institucijai vieną arba kelis pasiūlymus, kad ši iš dalies pakeistų nacionalinę teisę nustatydamą būtiną nukrypti leidžiančias nuostatas (**19 straipsnis**).

Įgyvendinus visus suplanuotus veiksmus abiem atvejais tarpvalstybinio koordinavimo punktas turi informuoti atitinkamą instituciją kitoje valstybėje narėje ir ES koordinavimo punktą (18 straipsnio 4 ir 5 dalys ir 19 straipsnio 6 ir 7 dalys).

Valstybės narės gali nuspręsti, kad tarpvalstybinio koordinavimo punktas gali priminti kompetentingoms institucijoms laikytis 14 straipsnio 3 dalyje ir 18 straipsnio 1 dalyje nurodytų terminų ir tvarkaraščių ir gali informuoti valdžios instituciją, prižiūrinčią kompetentingą įsipareigojančiąją instituciją, arba kompetentingą vyriausybės narį apie konkrečiame įsipareigojime arba pareiškinge nustatytus terminus ar tvarkaraščius, kurių nesilaikyta (6 straipsnio 2 dalies e punktas).

Valstybės narės turėtų nuspręsti, kurios valdžios institucijos stebės, kaip laikomasi konkretaus įsipareigojimo ir iš dalies pakeistų nuostatų, priimtų ryšium su pareiškingu (**20 straipsnis**). Remiantis administraciniais aktais, turėtų būti stebima, kaip paisoma įsipareigojimo arba pareiškingo adresatų pareigų ir teisių. Valstybėms narėms turėtų būti leidžiama nuspręsti, ar tokią stebėseną patikėti savo teisinės nuostatos perdavusios valstybės narės valdžios institucijoms, nes šios valdžios institucijos yra geriau susipažinusios su šiomis taisyklėmis, ar patikėti valstybės narės, kurioje šios nuostatos taikomos, valdžios institucijoms, nes šios valdžios institucijos yra geriau susipažinusios su likusia įsipareigojančiosios valstybės narės teisine sistema ir adresatus reglamentuojančia teise.

4 skyrius. Teisinė apsauga pagal įsipareigojimą ir pareiškingą (21 ir 22 straipsniai)

Remiantis patirtimi, įgyta derantis dėl ETBG reglamento, ir reaguojant į kai kurioms valstybėms narėms rūpimus konkrečius dalykus, tikslinga spręsti klausimą dėl teisinės apsaugos asmenims, kurių buveinė yra pasienio regionuose ir kurie mano, kad jie nukentėjo nuo pagal įsipareigojimą arba pareiškingą kitos valstybės narės teisinę nuostatą taikančių valdžios institucijų veiksmų arba neveikimo (**21 straipsnio 1 dalis**).

Tiek įsipareigojimų, tiek ir pareiškingų atveju kaimyninės valstybės narės teisė įsipareigojančiojoje valstybėje narėje taikoma kaip integruota jos teisės aktų dalis, todėl net ir tais atvejais, kai asmenų oficiali buveinė yra perduodančiojoje valstybėje narėje, dėl teisinės apsaugos sprendžia įsipareigojančiosios valstybės narės teismai. Tas pats principas turėtų būti

taikomas, kai užginčijamas valstybės narės administracinis aktas ir dėl jos imamasi teisių gynimo priemonių (**21 straipsnio 2 dalis**). Pavyzdžiui, administracinis aktas, leidžiantis pagal Prancūzijos teisę Vokietijos teritorijoje eksploatuoti tramvajų, turėtų būti ginčijamas tik Vokietijos teismuose.

Kai teisės gynimo priemonių imamasi dėl įsipareigojimo ir pareiškimo taikymo stebėsenos, turėtų būti taikomas kitas principas. Kai kaimyninės valstybės narės (pvz., Prancūzijos) valdžios institucija sutinka stebėti, kaip Vokietijoje taikomas iš dalies pakeistas įstatymas (Prancūzijos nuostatos inkorporuojamos ir nukrypstama nuo įprastai taikomų Vokietijos nuostatų), ir gali savo vardu imtis veiksmų asmenų, kurių buveinė yra pasienio teritorijoje, atžvilgiu, kompetentingi teismai – tai valstybės narės, kurioje yra asmenų oficiali buveinė, teismai (**22 straipsnio 1 dalis**). Taigi, jeigu Prancūzijos valdžios institucija gali savo vardu priimti administracinį aktą, skirtą tramvajų eksploatuojančiai įmonei, kurios oficiali buveinė yra Prancūzijoje (kuriam nurodoma, kad tramvajų eksploatuojanti įmonė Vokietijos teritorijoje nesilaikė Prancūzijos įstatymo dėl elektros signalams taikomų techninių reikalavimų), tokiu atveju kompetentingi teismai – tai Prancūzijos teismai. Tačiau kai kompetentinga perduodančioji institucija gali veikti ne savo vardu, o tik kompetentingos įsipareigojančiosios institucijos vardu, kompetentingi teismai – tai įsipareigojančiosios valstybės narės teismai, neatsižvelgiant į tai, kur yra asmens oficiali buveinė (**22 straipsnio 2 dalis**). Taigi, jeigu Prancūzijos valdžios institucija stebi, kaip laikomasi Prancūzijos teisės aktų, bet administracinis aktas priimtas Vokietijos valdžios institucijos vardu, kompetentingi teismai – tai Vokietijos teismai.

5 skyrius. Įgyvendinimo nuostatos ir baigiamosios nuostatos (23-26 straipsniai)

Kad būtų užtikrintos vienodos šio reglamento įgyvendinimo sąlygos, visų pirma sąlygos dėl tarpvalstybinio koordinavimo punktų ir Komisijos informacijos mainų per Komisijos sukurtą ir tvarkomą duomenų bazę, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai pagal teisės aktus dėl komiteto procedūros. Praktiniais sumetimais ir koordinavimo tikslais tai bus Europos struktūrinių ir investicijų fondų koordinavimo komitetas (**23 straipsnis**).

Baigiamosiose nuostatose²⁰ nustatyta valstybių narių pareiga priimti nacionalines nuostatas, kurios būtinos siekiant užtikrinti veiksmingą siūlomo reglamento taikymą (**24 straipsnio 1 dalis**), ir per vienus metus nuo siūlomo reglamento įsigaliojimo pranešti Komisijai apie šias nacionalines įgyvendinimo taisykles ir apie įsteigtus nacionalinius arba regioninius tarpvalstybinio koordinavimo punktus (**24 straipsnio 2 dalis**).

Kadangi tose nuostatose bus nurodyti konkrečių valstybių narių pasienio regionai, kuriuose bus taikomas mechanizmas, Komisija galės įvertinti, ar nenurodytiems pasienio regionams valstybės narės pasirinko taikyti kitokį mechanizmą. Vis dėlto pagal 4 straipsnį valstybės narės per neapibrėžtą terminą turėtų aiškiai pranešti apie tokį pasirinkimą (**24 straipsnio 3 dalis**).

25 straipsnyje nustatyta Komisijos pareiga per penkerius metus nuo siūlomo reglamento priėmimo pateikti jo taikymo ataskaitą.

Todėl šio reglamento taikymas turėtų būti atidėtas vieniems metams po jo įsigaliojimo, kad valstybės narės turėtų vienus metus nacionalinėms įgyvendinimo nuostatoms priimti (**26 straipsnis**).

²⁰ Remiantis patirtimi, susijusia su atitinkamomis Reglamento (ES) Nr. 1082/2006 nuostatomis (16-18 straipsniai).

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS**dėl mechanizmo teisinėms ir administracinėms kliūtims tarpvalstybiniu mastu šalinti**

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 175 straipsnio trečią pastraipą,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę²¹,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę²²,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

- (1) Sutarties 175 straipsnio trečioje pastraipoje numatyta priimti sprendimus dėl konkrečių veiksmų, nesusijusių fondais, kuriems taikoma to straipsnio pirma pastraipa, kad būtų įgyvendintas Sutarties numatytas ekonominės ir socialinės sanglaudos tikslas. Kad vyktų darnus visos Sąjungos teritorijos vystymasis ir stiprėtų ekonominė, socialinė bei teritorinė sanglauda, turėtų būti stiprinamas teritorinis bendradarbiavimas. Todėl tikslinga patvirtinti reikiamas priemones siekiant pagerinti teritorinio bendradarbiavimo veiksmų įgyvendinimo sąlygas;
- (2) Sutarties 174 straipsnyje pripažįstama, kad pasienio regionai patiria sunkumų, ir nustatoma, kad itin daug dėmesio šiems regionams Sąjunga turėtų skirti vystydama ir įgyvendindama veiksmus savo ekonominei, socialinei ir teritorinei sanglaudai didinti. Padidėjus Sąjungos ir jos artimiausių kaimynų Europos laisvosios prekybos asociacijoje (ELPA) sausumos ir jūrų sienoms, joms priklauso 40 vidaus sausumos sienų;
- (3) komunikate „Ekonomikos augimo ir sanglaudos skatinimas ES pasienio regionuose“²³ (toliau – Pasienio regionų komunikatas) Komisija nurodo, kad per pastaruosius dešimtmečius Europos integracijos procesas padėjo vidaus pasienio regionams iš daugiausia periferinių vietovių tapti vietovėmis, kuriose užtikrinamas ekonomikos augimas ir sudaromos galimybės. 1992 m., sukūrus bendrąją rinką ir panaikinus muitinės formalumus, suderinus arba tarpusavyje pripažinus technines taisykles ir dėl konkurencijos sumažėjus kainoms, smarkiai padidėjo Sąjungos produktyvumas ir sumažėjo sąnaudos; per 10 metų prekyba Europos Sąjungoje išaugo 15 proc., buvo užtikrintas papildomas ekonomikos augimas ir sukurta apie 2,5 mln. naujų darbo vietų;

²¹ Dar nepaskelbta *Oficialiajame leidinyje*.

²² Dar nepaskelbta *Oficialiajame leidinyje*.

²³ Komisijos komunikatas Tarybai ir Europos Parlamentui „Ekonomikos augimo ir sanglaudos skatinimas ES pasienio regionuose“, COM(2017) 534 *final*, 2017 9 20.

- (4) Pasienio regionų komunikate taip pat pateikta įrodymų, kad pasienio regionuose vis dar esama keleto teisinių kliūčių, visų pirma susijusių su sveikatos priežiūros paslaugomis, darbo reglamentavimu, mokesčiais, verslo plėtra, ir kliūčių, susijusių su administracinės kultūros ir nacionalinių teisinių sistemų skirtumais. Nei Europos teritorinio bendradarbiavimo finansavimas, nei Europos teritorinio bendradarbiavimo grupių (ETBG) teikiama institucinė parama bendradarbiavimui skatinti nėra pakankama siekiant šalinti kliūtis, kurios faktiškai trukdo veiksmingai bendradarbiauti;
- (5) nuo 1990 m. pagal Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslo programas, geriau žinomas kaip INTERREG²⁴, buvo remiamos tarpvalstybinio bendradarbiavimo programos Sąjungos pasienio regionuose, įskaitant ELPA šalių pasienio regionus. Finansuota tūkstančiai projektų ir iniciatyvų, kuriais prisidėta prie didesnės Europos integracijos. Svarbiausi laimėjimai įgyvendinant INTERREG programas – išaugęs pasitikėjimas, tvirtesni ryšiai, geresnė aplinkos būklė, patobulinta sveikatos priežiūra ir spartesnis ekonomikos augimas. Nuo žmonių tarpusavio ryšių projektų iki investicijų infrastruktūrai ir paramos institucijų bendradarbiavimo iniciatyvoms – INTERREG iš esmės pakeitė pasienio regionus ir prisidėjo prie jų transformacijos. Pagal INTERREG taip pat buvo remiamas bendradarbiavimas dėl tam tikrų jūrų sienų. Tačiau teisinės kliūtys yra kur kas mažiau svarbios jūrų sienas turinčiuose regionuose, kur fiziškai neįmanoma kasdien arba kas savaitę kirsti sienos darbo, mokslo ir dalyvavimo mokymuose tikslais, vykstant apsipirkti, naudojantis visuotinės ekonominės svarbos paslaugomis ar infrastruktūra, arba keliais iš šių tikslų, arba imantis skubių veiksmų ekstremaliųjų situacijų atvejais;
- (6) INTERREG finansinę paramą tarpvalstybiniam bendradarbiavimui papildė Europos teritorinio bendradarbiavimo grupės, įkurtos nuo 2006 m. pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1082/2006²⁵. Tačiau pagal Reglamento (EB) Nr. 1082/2006 7 straipsnio 4 dalies pirmą pastraipą ETBG neturi reglamentavimo įgaliojimų teisinėms ir administracinėms kliūtims tarpvalstybiniu mastu šalinti;
- (7) Pasienio regionų komunikate Komisija be kitų priemonių nurodė 2015 m. pirmininkaujančio Liuksemburgo pradėtą iniciatyvą. Keletas valstybių narių mano, kad siekiant palengvinti tarpvalstybinių projektų vykdymą būtų naudinga sukurti naują priemonę, pagal kurią būtų galima savanoriškai ir pritarus atsakingoms kompetentingoms institucijoms vienos valstybės narės taisyklės taikyti kaimyninėje valstybėje narėje. Ji būtų taikoma, kai pasienio regione nustatytu laikotarpiu įgyvendinamas atskiras projektas ar veiksmas, kuriuos inicijavo vietos arba regioninės valdžios institucijos;
- (8) nors kai kuriuose Sąjungos regionuose jau esama keleto veiksmingų tarpvalstybinio bendradarbiavimo mechanizmų tarpvyriausybiniu, regioniniu ir vietos lygiu, jie neapima visų Sąjungos pasienio regionų. Todėl siekiant papildyti esamas sistemas būtina sukurti savanorišką mechanizmą, skirtą teisinėms ir administracinėms kliūtims pasienio regionuose šalinti (toliau – mechanizmas);
- (9) visapusiškai laikantis valstybių narių konstitucinės ir institucinės sąrangos, mechanizmas turėtų būti taikomas savanoriškai tuose konkrečios valstybės narės

²⁴ Penki vienas po kito sekantys INTERREG programavimo laikotarpiai: INTERREG I (1990–1993 m.), INTERREG II (1994–1999), INTERREG III (2000–2006 m.), INTERREG IV (2007–2013 m.) ir INTERREG V (2014–2020 m.).

²⁵ 2006 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1082/2006 dėl Europos teritorinio bendradarbiavimo grupės (ETBG) (OL L 210, 2006 7 31, p. 19).

pasienio regionuose, kuriuose jau esama kito veiksmingo mechanizmo arba kurių kaimyninėje valstybėje narėje kitas veiksmingas mechanizmas galėtų būti sukurtas. Jį turėtų sudaryti dvi priemonės: Europos tarpvalstybinio įsipareigojimo (toliau – įsipareigojimas) pasirašymas ir sudarymas arba Europos tarpvalstybinio pareiškimo (toliau – pareiškimas) pasirašymas;

- (10) įsipareigojimas turėtų būti įgyvendinamas savaime, o tai reiškia, kad sudarius įsipareigojimą vienos valstybės narės tam tikros teisinės nuostatos turėtų būti taikomos kaimyninės valstybės narės teritorijoje. Taip pat turėtų būti priimtina tai, kad valstybės narės turi teisėkūros procedūra priimti aktą, leidžiantį sudaryti įsipareigojimą, siekiant išvengti atvejų, kai nuo nacionalinės teisės aktų, kuriuos oficialiai priėmė teisėkūros institucija, leidžia nukrypti valdžios institucija, kuri nėra toji teisėkūros institucija, ir kai pažeidžiamas teisinio aiškumo ir skaidrumo principas, arba ir viena, ir kita;
- (11) dėl pareiškimo valstybė narė vis tiek turėtų pradėti teisėkūros procedūrą. Pareiškimą sudaranti valdžios institucija turėtų oficialiai pareikšti, kad iki tam tikro termino ji pradės teisėkūros procedūrą, būtiną iš dalies pakeisti įprastai taikytinai nacionalinei teisei, ir pagal aiškią nukrypti leidžiančią nuostatą taikys kaimyninės valstybės narės teisę;
- (12) su teisinėmis kliūtimis susiduria daugiausia žmonės, vykdančys veiklą prie sausumos sienų, nes jiems tenka kasdien arba kas savaitę kirsti sienas. Siekiant, kad šis reglamentas didžiausią poveikį turėtų arčiausiai sienos esantiems regionams, o didžiausias integracijos ir sąveikos lygis būtų pasiektas tarp kaimyninių valstybių narių, šis reglamentas turėtų būti taikomas pasienio regionų teritorijai, kuri, kaip apibrėžta, apima sausumos sieną turinčius kaimyninius regionus dviejose arba daugiau valstybių narių NUTS 3 lygio regionuose²⁶. Tai neturėtų užkirsti kelio valstybėms narėms taikyti mechanizmą taip pat ir jūrų sienoms ir išorės sienoms, kurios nesiriboja su ELPA šalimis;
- (13) siekiant koordinuoti įvairių valdžios institucijų užduotis – kai kuriose valstybėse narėse tai bus nacionalinės ir regioninės teisėkūros institucijos – konkrečioje valstybėje narėje ir tarp vienos ar kelių kaimyninių valstybių narių valdžios institucijų, kiekviena valstybė narė, pasirinkusi taikyti mechanizmą, turėtų įsipareigoti įkurti nacionalinius, o prireikus ir regioninius tarpvalstybinio koordinavimo punktus, ir apibrėžti jų užduotis ir kompetenciją įvairiais mechanizmo taikymo etapais, įskaitant įsipareigojimų ir pareiškimų inicijavimą, sudarymą, įgyvendinimą ir stebėseną;
- (14) kaip nurodyta Pasienio regionų komunikate, Komisija turėtų įkurti Sąjungos lygmens koordinavimo punktą. Koordinavimo punktas turėtų palaikyti ryšius su įvairiais nacionaliniais, o prireikus ir regioniniais tarpvalstybinio koordinavimo punktais. Komisija turėtų sukurti ir tvarkyti įsipareigojimų ir pareiškimų duomenų bazę pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 45/2001²⁷;
- (15) šiame reglamente turėtų būti nustatyta įsipareigojimų arba pareiškimų sudarymo procedūra ir išsamiai aprašyti skirtingi etapai; iniciatyvinio dokumento parengimas ir pateikimas, preliminarinė analizė, kurią atlieka valstybė narė, turinti taikyti kaimyninės valstybės narės teises nuostatas, sudarytino įsipareigojimo arba pareiškimo parengimas ir galiausiai įsipareigojimo ir pareiškimo sudarymo procedūra. Taip pat

²⁶ 2003 m. gegužės 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1059/2003 dėl bendro teritorinių statistinių vienetų klasifikatoriaus (NUTS) nustatymo (OL L 154, 2003 6 21, p. 1).

²⁷ 2000 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 45/2001 dėl asmenų apsaugos Bendrijos institucijoms ir įstaigoms tvarkant asmens duomenis ir laisvo tokių duomenų judėjimo (OL L 8, 2001 1 12, p. 1).

- turėtų būti išsamiai išdėstyti į iniciatyvinį dokumentą įtrauktini elementai, įsipareigojimų ir pareiškimų projektai, galutinės versijos ir taikytini terminai;
- (16) konkrečiau, šiame reglamente turėtų būti nustatyta, kas gali būti bendro projekto iniciatorius. Kadangi mechanizmas turėtų padėti įgyvendinti bendrus tarpvalstybinius projektus, pirmai grupei turėtų priklausyti subjektai, inicijuojantys arba ir inicijuojantys, ir įgyvendinantys tokį bendrą projektą. Sąvoka projektas turėtų būti suprantama plačiąja prasme, kaip apimanti konkretų infrastruktūros objektą arba kelių rūšių veiklą tam tikroje teritorijoje, arba ir viena, ir kita. Antra, vietos ar regioninei valdžios institucijai, esančiai konkrečiame pasienio regione arba turinčiai viešosios valdžios įgaliojimų tame pasienio regione, turėtų būti suteikti įgaliojimai imtis iniciatyvos taikyti nacionalinę teisę, dėl kurios atsiranda kliūčių, bet šios valdžios institucijos institucinei kompetencijai nepriklauso iš dalies keisti šią teisę arba leisti nuo jos nukrypti. Trečia, iniciatoriumi turėtų būti tarpvalstybinio bendradarbiavimo tikslu įsteigtos įstaigos, esančios arba veikiančios bent dalyje konkretaus pasienio regiono, įskaitant Europos teritorinio bendradarbiavimo grupes arba panašius subjektus, siekiant struktūruotai organizuoti tarpvalstybinį vystymą. Galiausiai galimybė pateikti iniciatyvą taip pat turėtų būti suteikta tarpvalstybinio bendradarbiavimo srityje besispecializuojančioms įstaigoms, kurios taip pat gali būti susipažinusios su kitose Sąjungos vietose taikomais būdais panašioms problemoms spręsti. Siekiant sukurti sąveiką su įstaigomis, kurias tiesiogiai paveikė kliūtis, ir su įstaigomis, kurios turi ekspertinių žinių tarpvalstybinio bendradarbiavimo srityje apskritai, bendrai aktyvuoti mechanizmą gali visos grupės;
- (17) pagrindiniai valstybėse narėse esantys subjektai, kurių prašoma sudaryti įsipareigojimą arba pareiškimą, turėtų būti atitinkami nacionaliniai arba regioniniai tarpvalstybinio koordinavimo punktai, kurie turi palaikyti ryšius su visomis savo valstybės narės kompetentingomis institucijomis ir su atitinkama kaimyninės valstybės narės institucija. Taip pat turėtų būti aiškiai nustatyta, kad tarpvalstybinio koordinavimo punktas gali nuspręsti, ar pradėti įsipareigojimo arba pareiškimų sudarymo procedūrą arba ar jau buvo surastas galimas sprendimas vienai ar kelioms teisinėms kliūtims šalinti. Kita vertus, taip pat turėtų būti nustatyta, kad valstybė narė, kurios teisinės nuostatos bus taikomos kitoje valstybėje narėje, gali neleisti jų taikyti už savo teritorijos ribų. Bet koks sprendimas turi būti pagrįstas ir apie jį reikia pranešti;
- (18) šiame reglamente turėtų būti nustatytos išsamios ketinamų sudaryti ir pasirašyti įsipareigojimų ir pareiškimų įgyvendinimo, taikymo ir stebėsenos taisyklės;
- (19) savaime įgyvendinamo įsipareigojimo įgyvendinimas turėtų reikšti kitos valstybės narės nacionalinių nuostatų taikymą. Tai turėtų reikšti arba jau priimtų teisiškai privalomų administracinių aktų pakeitimą pagal įprastai taikytiną nacionalinę teisę, arba, jeigu tai dar nebuvo padaryta, naujų administracinių aktų, grindžiamų kitos valstybės narės teisės aktais, priėmimą. Kai kompetencija dėl skirtingų sudėtingos teisinės kliūties aspektų priklauso kelioms valdžios institucijoms, kartu su įsipareigojimu turėtų būti pateiktas kiekvienam iš šių aspektų skirtas tvarkaraštis. Laikantis subsidiarumo principo, šie iš dalies pakeisti arba nauji administraciniai aktai turėtų būti priimami ir perduodami pagal nacionalinį administracinių procedūrų įstatymą;
- (20) įsipareigojimų įgyvendinimas iš esmės turėtų reikšti teisės akto pasiūlymo parengimą ir pateikimą siekiant iš dalies pakeisti galiojančią nacionalinę teisę arba leisti nuo jos nukrypti. Priėmus šiuos pakeitimus ar nukrypti leidžiančias nuostatas, jos turėtų būti

paviešintos, o tada įgyvendintos kaip įsipareigojimai iš dalies keičiant ir priimant teisiškai privalomus administracinius aktus;

- (21) remiantis teisiškai privalomais teisės aktais, turėtų būti stebima, kaip paisoma įsipareigojimo arba pareiškimo adresatų pareigų ir teisių. Valstybėms narėms turėtų būti leidžiama nuspręsti, ar tokią stebėseną patikėti teisines nuostatas perdavusios valstybės narės valdžios institucijoms, nes šios valdžios institucijos yra geriau susipažinusios su šiomis taisyklėmis, ar tokią stebėseną patikėti valstybės narės, kurioje šios nuostatos taikomos, valdžios institucijoms, nes šios valdžios institucijos yra geriau susipažinusios su likusia įsipareigojančiosios valstybės narės teisine sistema ir adresatus reglamentuojančia teise;
- (22) turėtų būti paaiškinta apsauga, skirta asmenims, kurių buveinė yra pasienio regionuose, kuriems įsipareigojimo ir iš dalies pakeistų teisės aktų, vadovaujantis pareiškimu, taikymas ir stebėseną turi tiesioginės arba netiesioginės įtakos, ir kurie mano, kad jie nukentėjo nuo su taikymu susijusių veiksmų arba neveikimo. Tiek įsipareigojimo, tiek ir pareiškimo atveju kaimyninės valstybės narės teisė įsipareigojančiojoje valstybėje narėje būtų taikoma kaip integruota jos teisės aktų dalis, todėl net ir tais atvejais, kai asmenų oficiali buveinė yra perduodančiojoje valstybėje narėje, dėl teisinės apsaugos turėtų spręsti įsipareigojančiosios valstybės narės teismai. Tas pats principas turėtų būti taikomas, kai užginčijamas valstybės narės administracinis aktas ir dėl jos imamas teisių gynimo priemonių. Tačiau, kai teisės gynimo priemonių imamas dėl įsipareigojimo arba pareiškimo taikymo stebėsenos, turėtų būti taikomas kitas principas. Kai perduodančiosios valstybės narės institucija sutinka stebėti, kaip taikomos iš dalies pakeistos įsipareigojančiosios valstybės narės teisinės nuostatos, ir gali įsipareigojančiosios valstybės narės institucijų naudai, bet savo vardu imtis veiksmų asmenų, kurių buveinė yra pasienio regione, atžvilgiu, kompetentingais teismais turėtų būti valstybės narės, kurioje yra asmenų oficiali buveinė, teismai. Antra vertus, kai kompetentinga perduodančioji institucija gali veikti ne savo vardu, o kompetentingos įsipareigojančiosios institucijos vardu, kompetentingais teismais turėtų būti įsipareigojančiosios valstybės narės teismai, neatsižvelgiant į tai, kur yra asmens oficiali buveinė;
- (23) šiame reglamente turėtų būti nustatytos taisyklės, reguliuojančios jo įgyvendinimą, jo taikymo stebėseną ir valstybių narių pareigas, susijusias su jų nacionalinėmis įgyvendinimo taisyklėmis;
- (24) siekiant sukurti duomenų bazę pagal 8 straipsnį, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai, kad ji galėtų nustatyti taisykles, reguliuojančias jos veikimą, duomenų apsaugą ir modelį, kurį tarpvalstybinio koordinavimo punktai turėtų naudoti teikdami informaciją apie mechanizmo įgyvendinimą ir taikymą. Šiais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 182/2011²⁸ nustatytą patariamąją procedūrą. Praktiniais sumetimais ir koordinavimo tikslais komitetu, kurio kompetencijai priklauso įgyvendinimo aktų priėmimo procedūra, turėtų būti Europos struktūrinių ir investicijų fondų koordinavimo komitetas;
- (25) nacionalinėse įgyvendinimo taisyklėse turi būti nurodyti konkrečių valstybių narių pasienio regionai, kuriuose taikomas įsipareigojimas arba pareiškimas. Todėl Komisija

²⁸ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

galės įvertinti, ar nenurodytiems pasienio regionams valstybės narės pasirinko taikyti kitokį mechanizmą;

- (26) šiame reglamente paisoma pagrindinių teisių ir laikomasi principų, pripažintų Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, visų pirma teisės į asmens duomenų apsaugą (8 straipsnis), teisės į mokslą (14 straipsnis), laisvės pasirinkti profesiją ir teisės dirbti (15 straipsnis), visų pirma laisvės ieškoti darbo, dirbti, pasinaudoti įsisteigimo teise ir teikti paslaugas bet kurioje valstybėje narėje, laisvės užsiimti verslu (16 straipsnis), teisės į socialinę apsaugą ir socialinę paramą (34 straipsnis), teisės į sveikatos priežiūrą (35 straipsnis) ir galimybės naudotis bendrus ekonominius interesus tenkinančiomis paslaugomis (36 straipsnis);
- (27) teritorinio bendradarbiavimo sąlygos turėtų būti nustatytos remiantis Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnio 3 dalyje įtvirtintu subsidiarumo principu. Valstybės narės ėmėsi individualių, dvišalių arba net daugiašalių iniciatyvų teisinėms kliūtims pasienyje šalinti. Tačiau šie mechanizmai veikia ne visose valstybėse narėse arba ne prie visų konkrečios valstybės narės sienų. Iki šiol Sąjungos lygmeniu sukurtos finansavimo priemonės (daugiausia INTERREG) ir teisinės priemonės (iš esmės Europos teritorinio bendradarbiavimo grupės) nebuvo pakankamos siekiant pašalinti teisinės kliūtis pasienyje visoje Sąjungoje. Kadangi siūlomo veiksmo tikslų valstybės narės nei centriniu lygmeniu, nei regioniniu ar vietos lygmeniu negali deramai pasiekti, dėl siūlomo veiksmo masto ir poveikio tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygiu. Todėl Sąjungos teisės aktų leidėjui būtina imtis tolesnių veiksmų;
- (28) pagal ES sutarties 5 straipsnio 4 dalyje nustatytą proporcingumo principą, Sąjungos veiksmų turinys ir forma neturėtų viršyti to, kas būtina siekiant Sutarčių tikslų. Naudojimasis šiuo reglamentu nustatyto specialiu mechanizmu yra savanoriškas. Kai valstybė narė nusprendžia prie konkrečios sienos su viena ar daugiau kaimyninių valstybių narių toliau šalinti teisinės kliūtis konkrečiame pasienio regione pagal nacionaliniu lygmeniu savo nustatytus veiksmingus mechanizmus arba pagal oficialiai ar neoficialiai kartu su kita ar kitomis kaimyninėmis valstybėmis narėmis nustatytus mechanizmus, šiuo reglamentu nustatyto mechanizmo pasirinkti nebūtina. Panašiai, kai valstybė narė nusprendžia prie konkrečios sienos su viena ar daugiau kaimyninių valstybių narių prisijungti prie pagal oficialiai ar neoficialiai vienos arba kelių kaimyninių valstybių narių nustatyto veiksmingo mechanizmo, su sąlyga, kad pagal tą mechanizmą toks prisijungimas yra leidžiamas, šiuo reglamentu nustatyto mechanizmo pasirinkti nebūtina. Šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina pasiekti nurodytiems tikslams, susijusiems su tais pasienio regionais, kuriems valstybės narės nėra nustačiusios veiksmingų mechanizmų teisinėms kliūtims šalinti,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I SKYRIUS

Bendrosios nuostatos

1 straipsnis

Dalykas

1. Šiuo reglamentu sukuriamas mechanizmas, pagal kurį vienos valstybės narės teisinės nuostatos būtų taikomos konkrečiame pasienio regione kitoje valstybėje narėje, kai pastarosios valstybės narės savų teisinių nuostatų taikymas reikštų teisinę kliūtį, trukdančią įgyvendinti bendrą projektą (toliau – mechanizmas).

2. Mechanizmą sudaro viena iš šių priemonių:
 - (a) savaime įgyvendinamo Europos tarpvalstybinio įsipareigojimo sudarymas,
 - (b) Europos tarpvalstybinio pareiškimo sudarymas, tam valstybė narė turėtų pradėti teisėkūros procedūrą.
3. Šiuo reglamentu taip pat nustatoma:
 - (a) valstybėse narėse esančių tarpvalstybinio koordinavimo punktų organizavimas ir užduotys,
 - (b) Komisijos koordinavimo vaidmuo, susijęs su mechanizmu,
 - (c) asmenų, kurių buveinė yra pasienio regione, teisinė apsauga, susijusi su mechanizmu.

2 straipsnis **Taikymo sritis**

1. Šis reglamentas taikomas pasienio regionams, kaip apibrėžta 3 straipsnio 1 punkte.
2. Jeigu valstybė narė sudaro keli teisėkūros įgaliojimus turintys teritoriniai vienetai, šis reglamentas taip pat taikomas tiems teritoriniams vienetais, įskaitant atitinkamas jų valdžios institucijas ar teises nuostatas.

3 straipsnis **Apibrėžtys**

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

- (1) pasienio regionas – teritorija, apimanti sausumos sieną turinčius kaimyninius regionus dviejose arba daugiau valstybių narių NUTS 3 lygio regionuose;
- (2) bendras projektas – infrastruktūros objektas, turintis poveikio konkrečiam pasienio regionui, arba visuotinės ekonominės svarbos paslauga, teikiama konkrečiame pasienio regione;
- (3) teisinė nuostata – bendram projektui taikoma teisinė arba administracinė nuostata, taisyklė ar administracinė praktika, neatsižvelgiant į tai, ar ją priėmė ar įgyvendino teisėkūros ar vykdomoji institucija;
- (4) teisinė kliūtis – su bendro projekto planavimu, plėtojimu, jam skirtais darbuotojais, finansavimu arba vykdymu susijusi teisinė nuostata, trukdanti išnaudoti visas pasienio regione esančias tarpvalstybinio bendradarbiavimo galimybes;
- (5) iniciatorius – subjektas, kuris įvardija teisinę kliūtį ir pateikęs iniciatyvinį dokumentą aktyvuoja mechanizmą;
- (6) iniciatyvinis dokumentas – vieno ar kelių iniciatorių parengtas dokumentas siekiant aktyvuoti mechanizmą;
- (7) įsipareigojančioji valstybė narė – valstybė narė, kurios teritorijoje pagal konkretų Europos tarpvalstybinį įsipareigojimą (toliau – įsipareigojimas) arba Europos tarpvalstybinį pareiškimą (toliau – pareiškimas) bus taikoma viena perduodančiosios valstybės narės teisinė nuostata arba kelios nuostatos, o jeigu atitinkamų teisinių nuostatų nėra, bus nustatytas *ad hoc* teisinis reglamentavimas;
- (8) perduodančioji valstybė narė – valstybė narė, kurios teisinės nuostatos bus taikomos įsipareigojančiojoje valstybėje narėje pagal konkretų įsipareigojimą arba pareiškimą;

- (9) kompetentinga įsipareigojančioji institucija – įsipareigojančiosios valstybės narės institucija, turinti kompetencijos patvirtinti perduodančiosios valstybės narės teisinių nuostatų taikymą savo teritorijoje pagal konkretų įsipareigojimą, o pareiškimo atveju – įsipareigoti pradėti teisėkūros procedūrą, kurios reikia, kad būtų galima nukrypti nuo savo nacionalinių teisinių nuostatų;
- (10) kompetentinga perduodančioji institucija – perduodančiosios valstybės narės institucija, kurios kompetencijai priklauso priimti teises nuostatas, kurios bus taikomos įsipareigojančiojoje valstybėje narėje, ir jas taikyti savo teritorijoje, arba ir viena, ir kita;
- (11) taikymo teritorija – įsipareigojančiosios valstybės narės teritorija, kurioje taikomos perduodančiosios valstybės narės teisines nuostatos arba *ad hoc* teisinis reglamentavimas.

4 straipsnis

Valstybių narių galimybės šalinti teises kliūtis

- 1. Valstybės narės pasirenka taikyti šį mechanizmą arba pasirenka esamus būdus siekiamos pašalinti teises kliūtis, trukdančias įgyvendinti bendrą projektą pasienio regionuose prie konkrečios sienos su viena arba daugiau kaimyninių valstybių narių.
- 2. Valstybė narė taip pat gali nuspręsti prie konkrečios sienos su viena ar daugiau kaimyninių valstybių narių prisijungti prie pagal oficialiai ar neoficialiai vienos arba kelių kaimyninių valstybių narių nustatytos jau taikomos veiksmingos priemonės.
- 3. Valstybės narės taip pat gali taikyti mechanizmą pasienio regionuose prie jūrų sienų arba pasienio regionuose tarp vienos ar daugiau valstybių narių ir vienos ar daugiau trečiųjų valstybių arba vienos ar daugiau užjūrio šalių ir teritorijų.
- 4. Valstybės narės informuoja Komisiją apie bet kokį pagal šį straipsnį priimtą sprendimą.

5 straipsnis

Tarpvalstybinio koordinavimo punktai

- 1. Jeigu valstybė narė nusprendžia taikyti mechanizmą, ji įsteigia vieną arba daugiau tarpvalstybinio koordinavimo punktų vienu iš šių būdų:
 - (a) nacionaliniu arba regioniniu lygmeniu arba abiem lygmenimis paskiria tarpvalstybinio koordinavimo punktą kaip atskirą įstaigą;
 - (b) nacionaliniu arba regioniniu lygmeniu įsteigia tarpvalstybinio koordinavimo punktą veikiančios valdžios institucijos ar įstaigos viduje;
 - (c) paveda atitinkamai valdžios institucijai ar įstaigai kaip nacionaliniam arba regioniniam tarpvalstybinio koordinavimo punktui vykdyti papildomas užduotis.
- 2. Įsipareigojančiosios valstybės narės ir perduodančiosios valstybės narės taip pat nustato:
 - (a) kas – tarpvalstybinio koordinavimo punktas ar kompetentinga įsipareigojančioji / perduodančioji institucija – gali sudaryti ir pasirašyti įsipareigojimą ir nuspręsti, kad nuo to įsipareigojimo įsigaliojimo dienos bus galima nukrypti nuo taikytinos nacionalinės teisės, arba

- (b) kas – tarpvalstybinio koordinavimo punktas ar kompetentinga įsipareigojančioji / perduodančioji institucija – gali pasirašyti pareiškimą ir jame oficialiai nurodyti, kad kompetentinga įsipareigojančioji institucija iki konkretaus termino imsis reikiamų veiksmų, kad toje valstybėje narėje kompetentingos teisėkūros institucijos priimtų teisėkūros procedūra priimamus aktus ar kitus aktus.
3. Iki šio reglamento taikymo pradžios datos valstybės narės informuoja Komisiją apie paskirtus tarpvalstybinio koordinavimo punktus.

6 straipsnis

Tarpvalstybinio koordinavimo punktų užduotys

1. Kiekvienas tarpvalstybinio koordinavimo punktas vykdo bent šias užduotis:
- (a) įgyvendina 10 ir 11 straipsniuose nustatytą procedūrą;
 - (b) koordinuoja visų įsipareigojimų ir pareiškimų, susijusių su jo valstybės narės teritorija, parengimą, pasirašymą, įgyvendinimą ir stebėseną;
 - (c) sukuria ir tvarko duomenų bazę, į kurią įtraukiami visi tarpvalstybinio koordinavimo punktai, susiję su jo valstybės narės teritorija;
 - (d) palaiko ryšius su kaimyninės valstybės narės ar valstybių narių tarpvalstybinio koordinavimo punktais, jeigu jų yra, ir su tarpvalstybinio koordinavimo punktais kituose teisėkūros įgaliojimus turinčiuose jų valstybės narės arba kitos valstybės narės teritoriniuose vienetuose;
 - (e) palaiko ryšius su Komisija;
 - (f) teikia Komisijai pagalbą, susijusią su pareiškimų ir įsipareigojimų duomenų baze.
2. Kiekviena valstybė narė arba kiekvienas teisėkūros įgaliojimus turintis tos valstybės narės teritorinis vienetas gali nuspręsti pavesti atitinkamam tarpvalstybinio koordinavimo punktui atlikti ir šias užduotis:
- (a) kai taikoma, sudaryti įsipareigojimus ar pareiškimus pagal 16 straipsnio 2 dalį ir 17 straipsnio 2 dalį;
 - (b) paprašius konkrečiam iniciatoriui, teikti tam iniciatoriui pagalbą, be kita ko, nurodant kompetentingą įsipareigojančiąją instituciją toje pačioje valstybėje narėje arba kompetentingą perduodančiąją instituciją kitoje valstybėje narėje;
 - (c) paprašius konkrečiai kompetentingai įsipareigojančiajai institucijai, esančiai kitoje valstybėje narėje, kurioje nėra atskiro tarpvalstybinio koordinavimo punkto, atlikti preliminarį iniciatyvinio dokumento analizę;
 - (d) stebėti, kaip įgyvendinami visi įsipareigojimai ir pareiškimai, susiję su jo valstybės narės teritorija;
 - (e) priminti kompetentingai įsipareigojančiajai institucijai laikytis konkrečiame įsipareigojime arba pareiškime nustatytų terminų ir prašyti atsakymo per konkretų terminą;
 - (f) informuoti instituciją, prižiūrinčią kompetentingą įsipareigojančiąją instituciją, apie konkrečiame įsipareigojime arba pareiškime nustatytus terminus, kurių nesilaikyta.

3. Kai bent viena iš kelių teisinių kliūčių yra susijusi su nacionalinio lygmens teisėkūros kompetencijos aspektu, nacionalinis tarpvalstybinio koordinavimo punktas prisiima 9–17 straipsniuose nustatytas užduotis ir vykdo koordinavimą kartu su atitinkamu tos pačios valstybės narės regioniniu tarpvalstybinio koordinavimo punktu arba punktais, nebent valstybė narė nusprendžia 14–17 straipsniuose nustatytas užduotis pavesti nacionalinio lygmens kompetentingai įsipareigojančiajai institucijai.
4. Kai nė viena teisinė kliūtis nėra susijusi su nacionalinio lygmens teisėkūros kompetencijos aspektu, kompetentingas regioninis tarpvalstybinio koordinavimo punktas prisiima 9–17 straipsniuose nustatytas užduotis ir vykdo koordinavimą kartu su kitu tos pačios valstybės narės regioniniu tarpvalstybinio koordinavimo punktu arba punktais tais atvejais, kai bendras projektas yra susijęs su daugiau nei vienu teritoriniu vienetu, nebent valstybė narė nusprendžia 14–17 straipsniuose nustatytas užduotis pavesti nacionaliniam tarpvalstybinio koordinavimo punktui. Tas kompetentingas regioninis tarpvalstybinio koordinavimo punktas nuolat informuoja nacionalinį tarpvalstybinio koordinavimo punktą apie įsipareigojimo arba pareiškimo procedūrą.

7 straipsnis

Komisijos koordinavimo užduotys

1. Komisija vykdo šias koordinavimo užduotis:
 - (a) palaiko ryšius su tarpvalstybinio koordinavimo punktais;
 - (b) skelbia ir nuolat atnauja visų nacionalinių ir regioninių tarpvalstybinio koordinavimo punktų sąrašą;
 - (c) sukuria ir tvarko visų įsipareigojimų ir pareiškimų duomenų bazę.
2. Komisija priima įgyvendinimo aktą dėl 1 dalies c punkte nurodytos duomenų bazės veikimo ir dėl formų, kurias turi naudoti tarpvalstybinio koordinavimo punktai teikdami informaciją apie mechanizmo įgyvendinimą ir taikymą. Tas įgyvendinimo aktas priimamas laikantis 23 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamąsios procedūros.

II SKYRIUS

Įsipareigojimo sudarymo ir pasirašymo arba pareiškimo pasirašymo procedūra

8 straipsnis

Iniciatyvinio dokumento parengimas ir pateikimas

1. Iniciatorius įvardija teisinę kliūtį, susijusią su bendro projekto planavimu, plėtojimu, jam skirtais darbuotojais, finansavimu arba vykdymu.
2. Iniciatoriumi gali būti vienas iš šių subjektų:
 - (a) viešoji įstaiga arba privatus subjektas, atsakingas už bendro projekto inicijavimą arba ir už inicijavimą, ir įgyvendinimą;
 - (b) viena ar kelios vietos arba regioninės valdžios institucijos, esančios konkrečiame pasienio regione arba turinčios viešosios valdžios įgaliojimų tame pasienio regione;

- (c) tarpvalstybinio bendradarbiavimo tikslu įsteigta juridinio asmens statusą turinti arba neturinti įstaiga, esanti arba veikianti bent dalyje konkretaus pasienio regiono, įskaitant Europos teritorinio bendradarbiavimo grupes pagal Reglamentą (EB) Nr. 1082/2006, euroregionus, *Euregio* ir panašius subjektus;
 - (d) pasienio regionų vardu įsteigta organizacija, siekianti puoselėti pasienio teritorijų interesus ir padedanti susijusiems subjektams plėtoti tinklaveiką ir keistis patirtimi, pvz., Europos pasienio regionų asociacija, *Mission Opérationnelle Transfrontalière* ar Vidurio Europos tarpvalstybinės veiklos iniciatyvų tarnyba, arba
 - (e) kartu veikiantys keli a–d punktuose nurodyti subjektai.
3. Iniciatorius parengia iniciatyvinį dokumentą pagal 9 straipsnį.
 4. Iniciatorius iniciatyvinį dokumentą pateikia įsipareigojančiosios valstybės narės kompetentingam tarpvalstybinio koordinavimo punktui ir nusiunčia jo kopiją perduodančiosios valstybės narės kompetentingam tarpvalstybinio koordinavimo punktui.

9 straipsnis

Iniciatyvinio dokumento turinys

1. Į iniciatyvinį dokumentą įtraukiami bent šie elementai:
 - (a) bendro projekto ir jo konteksto, atitinkamos įsipareigojančiojoje valstybėje narėje esančios teisinės kliūties ir jos šalinimo pagrindimo aprašymas;
 - (b) perduodančiosios valstybės narės konkrečių teisinių nuostatų, kuriomis pašalinama teisinė kliūtis, sąrašas arba, jeigu nesama tinkamų teisinių nuostatų, pasiūlymas dėl *ad hoc* teisinio reglamentavimo;
 - (c) taikymo teritorijos pagrindimas;
 - (d) numatoma taikymo trukmė arba, tinkamai pagrįstais atvejais, neribota trukmė;
 - (e) kompetentinga įsipareigojančioji institucija arba tokių institucijų sąrašas;
 - (f) kompetentinga perduodančioji institucija arba tokių institucijų sąrašas.
2. Nustatoma kuo mažesnė veiksmingam bendro projekto įgyvendinimui būtina taikymo teritorija.

10 straipsnis

Įsipareigojančiosios valstybės narės atliekama preliminarini iniciatyvinio dokumento analizė

1. Kompetentingas tarpvalstybinio koordinavimo punktas išanalizuoja iniciatyvinį dokumentą. Jis palaiko ryšius su visomis kompetentingomis įsipareigojančiosiomis institucijomis ir su nacionaliniais arba, prireikus, su kitais regioniniais tarpvalstybinio koordinavimo punktais įsipareigojančiojoje valstybėje narėje ir su nacionaliniu tarpvalstybinio koordinavimo punktu perduodančiojoje valstybėje narėje.
2. Per tris mėnesius nuo iniciatyvinio dokumento gavimo kompetentingas tarpvalstybinio koordinavimo punktas į iniciatorių kreipiasi raštu imdamasis vieno ar kelių iš toliau nurodytų veiksmų:

- (a) praneša iniciatoriui, kad iniciatyvinis dokumentas buvo parengtas pagal 9 straipsnį ir todėl yra priimtinas;
 - (b) prireikus paprašo pateikti pataisytą iniciatyvinį dokumentą arba konkrečios papildomos informacijos ir nurodo, kodėl ir kuriuo aspektu iniciatyvinis dokumentas laikomas neišsamiau;
 - (c) praneša iniciatoriui įvertinęs, kad teisinių kliūčių nenustatyta, ir nurodo to priežastis, taip pat įvardija teisės gynimo priemones, kurių galima imtis dėl tokio sprendimo pagal įsipareigojančiosios valstybės narės teisę;
 - (d) praneša iniciatoriui įvertinęs, kad teisinę kliūtį sudaro vienas iš 12 straipsnio 4 dalyje išvardytų atvejų, ir apibūdina kompetentingos įsipareigojančiosios institucijos įsipareigojimą pakeisti arba pakoreguoti tą teisinę kliūtį;
 - (e) praneša iniciatoriui įvertinęs, kad teisinę kliūtį sudaro viena iš 12 straipsnio 4 dalyje išvardytų situacijų, ir nurodo priežastis, kodėl nesutinka pakeisti arba pakoreguoti tą teisinę kliūtį, taip pat įvardija teisės gynimo priemones, kurių galima imtis dėl tokio sprendimo pagal įsipareigojančiosios valstybės narės teisę;
 - (f) iniciatoriui įsipareigoja per šešis mėnesius surasti būdą pašalinti teisinę kliūtį ar kliūtis pasirašydamas įsipareigojimą su perduodančiosios valstybės narės tarpvalstybinio koordinavimo punktu arba su kompetentinga perduodančiąja institucija, kurią paskyrė perduodančioji valstybė narė, arba pasiūlydamas *ad hoc* teisinį reglamentavimą pagal įsipareigojančiosios valstybės narės teisinę sistemą.
3. Tinkamai pagrįstais atvejais kompetentinga įsipareigojančioji institucija gali vieną kartą ne ilgiau kaip šešiams mėnesiams pratęsti 2 dalies f punkte nurodytą terminą ir apie tai praneša iniciatoriui ir perduodančiajai valstybei narei, raštu nurodydama to priežastis.

11 straipsnis

Perduodančiosios valstybės narės atliekama preliminarini iniciatyvinio dokumento analizė

Gavęs iniciatyvinį dokumentą perduodančiosios valstybės narės kompetentingas tarpvalstybinio koordinavimo punktas taip pat vykdo 10 straipsnio 2 dalyje išvardytas užduotis ir gali įsipareigojančiosios valstybės narės kompetentingam tarpvalstybinio koordinavimo punktui nusiųsti savo preliminarų reakciją.

12 straipsnis

Tolesni veiksmai po preliminarinio iniciatyvinio dokumento analizės

1. Jeigu įsipareigojančiosios valstybės narės kompetentingas tarpvalstybinio koordinavimo punktas paprašo pateikti pataisytą iniciatyvinį dokumentą arba konkrečios papildomos informacijos, jis išanalizuoja pataisytą iniciatyvinį dokumentą arba konkrečią papildomą informaciją, arba ir vieną, ir kitą, ir per tris mėnesius nuo jų gavimo imasi veiksmų taip, tarsi iniciatyvinis dokumentas būtų pateiktas pirmą kartą.
2. Jeigu įsipareigojančiosios valstybės narės kompetentingas tarpvalstybinio koordinavimo punktas laiko, kad pataisytas iniciatyvinis dokumentas vis tiek nėra parengtas pagal 10 straipsnį arba kad konkreti papildoma informacija vis tiek yra nepakankama, per tris mėnesius nuo pataisyto iniciatyvinio dokumento gavimo raštu

praneša iniciatoriui apie savo sprendimą užbaigti procedūrą. Šis sprendimas turi būti tinkamai pagrįstas.

3. Jeigu įsipareigojančiosios valstybės narės kompetentingas tarpvalstybinio koordinavimo punktas arba kompetentinga įsipareigojančioji institucija, atlikusi analizę, padaro išvadą, kad iniciatyviniame dokumente aprašyta teisinė kliūtis iškilo dėl neteisingai suprasto ar neteisingai išaiškinto atitinkamo teisės akto arba dėl nepakankamos informacijos apie atitinkamą teisės aktą, procedūra užbaigiama pranešant iniciatoriui, kad buvo įvertinta, kad teisinės kliūties nėra.
4. Kai teisinę kliūtį sudaro tik įsipareigojančiosios valstybės narės administracinė nuostata, taisyklė ar administracinė praktika arba administracinė nuostata, taisyklė ar administracinė praktika, kuri aiškiai skiriasi nuo pagal teisėkūros procedūrą priimtos nuostatos ir kurią dėl to galima pakeisti arba pakoreguoti netaikant teisėkūros procedūros, kompetentinga įsipareigojančioji institucija per aštuonis mėnesius raštu praneša iniciatoriui apie nesutikimą arba sutikimą pakeisti ar pakoreguoti atitinkamą administracinę nuostatą, taisyklę ar administracinę praktiką.
5. Tinkamai pagrįstais atvejais kompetentinga įsipareigojančioji institucija gali vieną kartą ne ilgiau kaip aštuoniems mėnesiams pratęsti 4 dalyje nurodytą terminą ir apie tai praneša iniciatoriui ir perduodančiajai valstybei narei, raštu nurodydama to priežastis.

13 straipsnis

Įsipareigojimo arba pareiškimo projekto parengimas

Remdamasis iniciatyviniu dokumentu, įsipareigojančiosios valstybės narės tarpvalstybinio koordinavimo punktas arba kompetentinga įsipareigojančioji institucija parengia įsipareigojimo projektą arba pareiškimo projektą pagal 14 straipsnį.

14 straipsnis

Įsipareigojimo projekto ir pareiškimo projekto turinys

1. Į įsipareigojimo projektą įtraukiami bent šie elementai:
 - (a) bendro projekto ir jo konteksto, atitinkamos teisinės kliūties ir jos šalinimo pagrindimo aprašymas;
 - (b) teisinę kliūtį sudaranti konkreti teisinė nuostata, kuri dėl to neturi būti taikoma bendram projektui, arba tokių nuostatų sąrašas;
 - (c) taikymo teritorija;
 - (d) taikymo trukmė ir tokios trukmės pagrindimas;
 - (e) kompetentinga įsipareigojančioji institucija ar institucijos;
 - (f) perduodančiosios valstybės narės konkreti teisinė nuostata, kuri turi būti taikoma bendram projektui;
 - (g) pasiūlymas dėl *ad hoc* teisinio reglamentavimo, kai perduodančiosios valstybės narės teisinėje sistemoje nėra atitinkamos teisinės nuostatos;
 - (h) kompetentinga perduodančioji institucija ar institucijos;
 - (i) įsipareigojančiosios valstybės narės institucija ar institucijos, kurių kompetencijai priklauso įgyvendinimas ir stebėseną;

(j) perduodančiosios valstybės narės institucija ar institucijos, kurias siūloma bendrai paskirti atsakingomis už įgyvendinimą ir stebėseną;

(k) jo įsigaliojimo data.

k punkte nurodyta įsigaliojimo data turi būti arba data, kurią paskutinis iš dviejų tarpvalstybinio koordinavimo punktų ar kompetentingų institucijų pasirašė įsipareigojimą, arba data, kurią apie jį buvo pranešta iniciatoriui.

2. Be 1 dalyje išvardytų elementų, į įsipareigojimo projektą taip pat įtraukiama taikymo data, kuri gali būti:

(a) nustatyta tokia pati kaip ir jo įsigaliojimo data,

(b) nustatyta atgaline data,

(c) nukelta vėlesnei datai.

3. Be 1 dalyje išvardytų elementų, pareiškimo projekte taip pat oficialiai nurodoma data arba datos, iki kurių kiekviena kompetentinga įsipareigojančioji institucija pateikia atitinkamai teisėkūros institucijai oficialų pasiūlymą siekiant atitinkamai iš dalies pakeisti nacionalines teisinės nuostatas.

Pirmoje pastraipoje nurodyta data neturi būti vėlesnė nei 12 mėnesių po pareiškimo sudarymo.

15 straipsnis

Įsipareigojimo projekto arba pareiškimo projekto perdavimas

1. Kai kompetentinga įsipareigojančioji institucija parengia įsipareigojimo projektą arba pareiškimo projektą, ji perduoda projektą įsipareigojančiosios valstybės narės kompetentingam tarpvalstybinio koordinavimo punktui:

(a) ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo tada, kai ji perdavė informaciją pagal 10 straipsnio 2 dalį arba 12 straipsnio 1 ir 2 dalis;

(b) ne vėliau kaip per aštuonis mėnesius pagal 12 straipsnio 4 ir 5 dalis.

2. Kai įsipareigojančiosios valstybės narės kompetentingas tarpvalstybinio koordinavimo punktas parengia įsipareigojimo projektą arba pareiškimo projektą arba kai jis jį gauna iš kompetentingos įsipareigojančiosios institucijos, jis perduoda šį projektą perduodančiosios valstybės narės kompetentingam tarpvalstybinio koordinavimo punktui per 1 dalies a arba b punktuose nurodytus laikotarpius.

3. Abiem atvejais jo kopija nusiunčiama susipažinti ir iniciatoriui.

16 straipsnis

Perduodančiosios valstybės narės užduotys sudarant ir pasirašant įsipareigojimą arba pasirašant pareiškimą

1. Perduodančiosios valstybės narės kompetentingas tarpvalstybinio koordinavimo punktas išanalizuoja gautą įsipareigojimo projektą arba pareiškimo projektą pagal 15 straipsnį ir, pasikonsultavęs su kompetentingomis perduodančiosiomis institucijomis, ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo projekto gavimo imasi vieno ar daugiau iš šių veiksmų:

- (a) pritaria įsipareigojimo projektui arba pareiškimo projektui, pasirašo dvi originalo kopijas ir vieną kopiją grąžina įsipareigojančiosios valstybės narės kompetentingam tarpvalstybinio koordinavimo punktui;
 - (b) pritaria įsipareigojimo projektui arba pareiškimo projektui ištaisęs arba papildęs 14 straipsnio 1 dalies f ir h punktuose nurodytą informaciją, pasirašo dvi pataisyto įsipareigojimo projekto arba pareiškimo projekto originalo kopijas ir vieną kopiją grąžina įsipareigojančiosios valstybės narės kompetentingam tarpvalstybinio koordinavimo punktui;
 - (c) nesutinka pasirašyti įsipareigojimo projekto arba pareiškimo projekto ir perduoda įsipareigojančiosios valstybės narės kompetentingam tarpvalstybinio koordinavimo punktui išsamų pagrindimą;
 - (d) nesutinka pasirašyti įsipareigojimo projekto arba pareiškimo projekto ir grąžina įsipareigojančiosios valstybės narės kompetentingam tarpvalstybinio koordinavimo punktui projektą, iš dalies pakeistą atsižvelgiant į 14 straipsnio 1 dalies c bei d punktuose ir reikiamais atvejais g punkte nurodytą informaciją, o įsipareigojimo projekto atveju – atsižvelgiant į 14 straipsnio 2 dalyje nurodytą informaciją, kartu su pakeitimų pagrindu.
2. Tose valstybėse narėse, kuriose kompetentinga perduodančioji institucija turi pasirašyti įsipareigojimą arba pareiškimą, perduodančiosios valstybės narės kompetentingas tarpvalstybinio koordinavimo punktas pagal 1 dalies a ir b punktus nusiunčia dvi kompetentingos perduodančiosios institucijos pasirašytas originalo kopijas.
3. Jeigu perduodančioji valstybė narė pagal 1 dalies a arba b punktą sutinka pasirašyti įsipareigojimą arba pareiškimą, ji taip pat aiškiai patvirtina arba atsisako patvirtinti, kad kompetentinga institucija ar institucijos, kurias siūloma bendrai paskirti atsakingomis už įsipareigojimo arba pareiškimo įgyvendinimą ir stebėseną pagal 14 straipsnio 1 dalies j punktą, prisiima vykdyti tas užduotis taikymo teritorijoje.

17 straipsnis

Įsipareigojančiosios valstybės narės užduotys sudarant ir pasirašant įsipareigojimą arba pasirašant pareiškimą

1. Įsipareigojančiosios valstybės narės kompetentingas tarpvalstybinio koordinavimo punktas išanalizuoja iš perduodančiosios valstybės narės kompetentingo tarpvalstybinio koordinavimo punkto gautą atsakymą ir ne vėliau kaip per mėnesį nuo jo gavimo imasi vieno ar kelių iš toliau nurodytų veiksmų, perduodamas kompetentingai perduodančiajai institucijai informaciją raštu:
- (a) 2 dalies a punkto atveju parengia galutinį įsipareigojimą arba pareiškimą, pasirašo dvi originalo kopijas ir vieną kopiją grąžina pasirašyti perduodančiosios valstybės narės kompetentingam tarpvalstybinio koordinavimo punktui;
 - (b) 2 dalies b punkto atveju iš dalies pakeičia įsipareigojimą arba pareiškimą, atsižvelgdamas į įsipareigojimo projekto arba pareiškimo projekto informaciją, kuri numatyta atitinkamai 14 straipsnio 1 dalies f ir h punktuose, parengia galutinį įsipareigojimą arba pareiškimą, pasirašo dvi originalo kopijas ir vieną kopiją grąžina pasirašyti perduodančiosios valstybės narės kompetentingam tarpvalstybinio koordinavimo punktui;

- (c) 2 dalies c punkto atveju informuoja iniciatorių ir Komisiją ir prideda kompetentingos perduodančiosios institucijos suformuluotą pagrindimą;
 - (d) 2 dalies d punkto atveju apsvarsto pakeitimus ir arba imasi veiksmų pagal šios dalies b punktą, arba pradeda antrą procedūrą pagal 9 straipsnį, nurodydama, kodėl kompetentinga įsipareigojančioji institucija negalėjo patvirtinti kai kurių arba visų pakeitimų.
2. Gavęs įsipareigojimą arba pareiškimą, kurį taip pat pasirašė kompetentingas tarpvalstybinio koordinavimo punktas arba kompetentinga perduodančioji institucija 1 dalies a arba b punktų atvejais arba tuo atveju, kai perduodančiosios valstybės narės kompetentingas tarpvalstybinio koordinavimo punktas reagavo palankiai pagal 1 dalies d punkto antrą procedūrą, įsipareigojančiosios valstybės narės kompetentingas tarpvalstybinio koordinavimo punktas:
- (a) perduoda iniciatoriui galutinį įsipareigojimą arba pareiškimą;
 - (b) perduoda perduodančiosios valstybės narės kompetentingam tarpvalstybinio koordinavimo punktui antrą originalo kopiją;
 - (c) nusiunčia kopiją visoms kompetentingoms įsipareigojančiosioms institucijoms;
 - (d) nusiunčia kopiją Sąjungos lygmens koordinavimo punktui ir
 - (e) paprašo, kad įsipareigojančiosios valstybės narės kompetentinga tarnyba, atsakinga už oficialų paskelbimą, paskelbtų įsipareigojimą arba pareiškimą.

III SKYRIUS

Įsipareigojimų ir pareiškimų įgyvendinimas ir stebėseną

18 straipsnis

Įsipareigojimo įgyvendinimas

1. Kartu su 17 straipsnio 2 dalies c punkte nurodyta informacija, kuri siunčiama visoms susijusioms kompetentingoms įsipareigojančiosioms institucijoms, pateikiamas tvarkaraštis, pagal kurį visos šios institucijos reikiamais atvejais turi iš dalies pakeisti bet kurį pagal taikytiną teisę priimtą bendram projektui skirtą administracinį aktą ir priimti bet kokią administracinį aktą, kuris būtinas siekiant bendram projektui taikyti įsipareigojimą, kad bendram projektui būtų taikoma perduodančiosios valstybės narės teisinė nuostata arba *ad hoc* teisinis reglamentavimas.
2. Tvarkaraščio kopija nusiunčiama įsipareigojančiosios valstybės narės nacionaliniam, o reikiamais atvejais ir regioniniam tarpvalstybinio koordinavimo punktui.
3. Bet koks 1 dalyje nurodytas administracinis aktas priimamas ir apie jį pranešama iniciatoriui, visų pirma viešajai įstaigai arba privačiam subjektui, atsakingam už bendro projekto inicijavimą arba ir už inicijavimą, ir už įgyvendinimą, remiantis tokiems administraciniais aktams taikytina nacionaline teise.
4. Priėmus visus konkrečiam bendram projektui skirtus administracinius aktus, įsipareigojančiosios valstybės narės tarpvalstybinio koordinavimo punktas informuoja perduodančiosios valstybės narės tarpvalstybinio koordinavimo punktą ir Sąjungos lygmens koordinavimo punktą.
5. Reikiamais atvejais perduodančiosios valstybės narės tarpvalstybinio koordinavimo punktas informuoja kompetentingas perduodančiąsias institucijas.

19 straipsnis
Pareiškimo įgyvendinimas

1. Kiekviena pagal 14 straipsnio 3 dalį pareiškinge nurodyta kompetentinga įsipareigojančioji institucija iki pasirašytame pareiškinge nustatytos atitinkamos datos perduoda atitinkamai teisėkūros institucijai oficialų pasiūlymą siekiant atitinkamai iš dalies pakeisti nacionalines teises nuostatas.
2. Jeigu neįmanoma laikytis pasirašytame pareiškinge nustatytos datos, visų pirma dėl artėjančių kompetentingos teisėkūros institucijos rinkimų, kompetentinga įsipareigojančioji institucija raštu informuoja iniciatorių ir tiek įsipareigojančiosios, tiek ir perduodančiosios valstybės narės kompetentingą tarpvalstybinio koordinavimo punktą.
3. Pateikus oficialų pasiūlymą atitinkamai teisėkūros institucijai, atitinkama kompetentinga įsipareigojančioji institucija kas šešis mėnesius nuo oficialaus pateikimo datos raštu teikia iniciatoriui ir tiek įsipareigojančiosios, tiek ir perduodančiosios valstybės narės kompetentingam tarpvalstybinio koordinavimo punktui atnaujintą informaciją apie stebėseną atitinkamoje teisėkūros institucijoje.
4. Įsigaliojus teisėkūros procedūra priimtam pakeitimų aktui arba jį paskelbus oficialiajame valstybės leidinyje, arba ir vienu, ir kitu atveju kiekviena kompetentinga įsipareigojančioji institucija iš dalies pakeičia bet kurį pagal taikytiną teisę priimtą bendram projektui skirtą administracinį aktą ir priima bet koki administracinį aktą, kuris būtinas, kad bendram projektui būtų taikomos iš dalies pakeistos teises nuostatos.
5. Bet koks 4 dalyje nurodytas administracinis aktas priimamas ir apie jį pranešama iniciatoriui, visų pirma, kai iniciatorius yra viešoji įstaiga arba privatus subjektas, atsakingas už bendro projekto inicijavimą arba ir už inicijavimą, ir už įgyvendinimą, remiantis tokiems administraciniams aktams taikytina nacionaline teise.
6. Priėmus visus konkrečiam bendram projektui skirtus administracinius aktus, įsipareigojančiosios valstybės narės tarpvalstybinio koordinavimo punktas informuoja perduodančiosios valstybės narės tarpvalstybinio koordinavimo punktą ir Sąjungos lygmens koordinavimo punktą.
7. Reikiamais atvejais perduodančiosios valstybės narės tarpvalstybinio koordinavimo punktas informuoja kompetentingas perduodančiąsias institucijas.

20 straipsnis
Įsipareigojimų ir pareiškingų stebėseną

1. Remiantis 18 straipsnio 1 dalyje ir 19 straipsnio 4 dalyje nurodytais administraciniais aktais, įsipareigojančioji ir perduodančioji valstybės narės nusprendžia, ar įsipareigojimo arba nacionalinės teisės, iš dalies pakeistos pagal pareiškingą, taikymo stebėseną pavesti perduodančiosios valstybės narės institucijoms, visų pirma dėl jų ekspertinių žinių apie perduodamas teises nuostatas, arba įsipareigojančiosios valstybės narės institucijoms.
2. Kai perduodamų teises nuostatų taikymo stebėseną pavedama perduodančiosios valstybės narės institucijoms, įsipareigojančioji valstybė narė, gavusi perduodančiųjų valstybių narių sutikimą, nusprendžia, ar subjektų, kuriems skirtos stebėsenos užduotys, atžvilgiu perduodančiosios valstybės narės institucijos turi veikti

įsipareigojančiosios valstybės narės institucijų naudai ir jų vardu arba jų naudai, bet savo vardu.

IV SKYRIUS

Teisinė apsauga nuo įsipareigojimų ir pareiškimų taikymo ir stebėsenos

21 straipsnis

Teisinė apsauga nuo įsipareigojimo ar pareiškimo taikymo

1. Bet kuris asmuo, kurio buveinė yra teritorijoje, kurioje taikomas įsipareigojimas arba pareiškimas, arba kurio buveinė nėra toje teritorijoje, bet kuris naudojasi toje teritorijoje teikiama visuotinės ekonominės svarbos paslauga (asmuo, kurio buveinė yra pasienio regione) ir kuris mano, kad jis nukentėjo nuo veiksmų arba neveikimo, susijusio su perduodančiosios valstybės narės teisinės nuostatos taikymu pagal įsipareigojimą arba pareiškimą, gali kreiptis į įsipareigojančiosios valstybės narės teismus dėl teisės gynimo priemonių.
2. Tačiau pagal 18 straipsnio 3 dalį ir 19 straipsnio 5 dalį priimtų bet kokių administracinių aktų atveju dėl teisių gynimo priemonių kompetentingi teismai yra išimtinai valstybės narės, kurios valdžios institucijos priėmė administracinį aktą, teismai.
3. Pagal šio reglamento nuostatas iš asmenų neatimamos teisės pasinaudoti savo nacionalinėmis konstitucinėmis teisėmis apeliacine tvarka apskųsti valdžios institucijas, kurios yra įsipareigojimo šalys, dėl:
 - (a) administracinių sprendimų, susijusių su pagal įsipareigojimą vykdoma veikla;
 - (b) galimybės naudotis paslaugomis jų pačių kalba ir
 - (c) galimybės susipažinti su informacija.

Šiais atvejais kompetentingi teismai yra valstybės narės, pagal kurios konstituciją atsiranda teisė paduoti apeliacinį skundą, teismai.

22 straipsnis

Teisinė apsauga nuo įsipareigojimų arba pareiškimų stebėsenos

1. Kai kompetentinga perduodančioji institucija sutinka stebėti, kaip atitinkamoje teritorijoje taikomos perduodančiosios valstybės narės teisinės nuostatos, ir gali savo vardu imtis veiksmų asmenų, kurių buveinė yra įsipareigojančiosios valstybės narės pasienio regione, atžvilgiu, tos institucijos veikimo arba neveikimo atveju dėl teisių gynimo priemonių kompetentingi teismai yra valstybės narės, kurioje yra tų asmenų oficiali buveinė, teismai.
2. Kai kompetentinga perduodančioji institucija sutinka stebėti, kaip įsipareigojančiosios valstybės narės teritorijoje taikomos įsipareigojančiosios valstybės narės teisinės nuostatos, bet negali savo vardu imtis veiksmų asmenų, kurių buveinė yra pasienio regione, atžvilgiu, tos institucijos veikimo arba neveikimo atveju dėl teisių gynimo priemonių kompetentingi teismai yra tiksliai įsipareigojančiosios valstybės narės teismai, įskaitant atvejus, kai asmenų oficiali buveinė yra perduodančiojoje valstybėje narėje.

V SKYRIUS

Baigiamosios nuostatos

23 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda pagal Reglamento (ES) Nr. [naujasis BNR] 108 straipsnio 1 dalį įsteigtas Europos struktūrinių ir investicijų fondų koordinavimo komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.
2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 4 straipsnis.

24 straipsnis

Valstybių narių įgyvendinimo nuostatos

1. Valstybės narės nustato tinkamas nuostatas, kad užtikrintų veiksmingą šio reglamento taikymą.
2. Iki šio reglamento taikymo pradžios datos valstybės narės atitinkamai praneša Komisijai apie bet kokias nuostatas, priimtas pagal 1 dalį.
3. Komisija viešai paskelbia iš valstybių narių gautą informaciją.

25 straipsnis

Ataskaitų teikimas

Iki metų mėnuo diena [t. y. iki mėnesio, einančio po šio reglamento įsigaliojimo, 1-os dienos + penkeri metai; įrašo Leidinių biuras] Komisija Europos Parlamentui, Tarybai ir Regionų komitetui pateikia ataskaitą, kurioje įvertinamas šio reglamento taikymas naudojant jo veiksmingumo, rezultatyvumo, aktualumo, Europos pridėtinės vertės ir supaprastinimo galimybių rodiklius.

26 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis įsigalioja nuo [t. y. mėnesio, einančio po šio reglamento įsigaliojimo, 1-os dienos + vieni metai; įrašo Leidinių biuras].

Tačiau 24 straipsnis taikomas nuo [t. y. mėnesio, einančio po šio reglamento įsigaliojimo, 1-os dienos + vieni metai; įrašo Leidinių biuras].

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Strasbūre

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas

Tarybos vardu
Pirmininkas